

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
29. ROČNÍK
ČÍSLO 2/2021

<http://www.smocr.cz>

**Sčítání lidu
2021**

**Už běží
sněmovní
kampaň**

**Pro živou
krajinu
a proti
suchu**

**Novela zákona o obchodních korporacích –
jak se dotkne městských společností?**

Úsporný černobílý tisk s Epson EcoTank

Tiskněte černobíle firemní dokumenty, faktury, dodací listy prakticky okamžitě při zachování **velmi nízkých nákladů na tisk i celkových nákladů na vlastnictví (TCO)**. Unikátní technologie **EcoTank Mono** přináší funkce laserových modelů navíc **s výhodami ekonomického tisku a snadným doplňováním inkoustu pomocí lahvíček**. Pigmentové inkousty **ET Pigment Ink** garantují kvalitní ostrý tisk se **100 % odolností vůči vodě, otěru a světlu** a splní i to nejpřísnější srovnání s laserovou technologií tisku. Navíc výrazně šetří **životní prostředí**.

Černobílé tiskárny EcoTank Business:

M1170 M3170
M2120 M15140

Unikátní technologie mono tankových zařízení pro firemní tisk

Vysoce kvalitní, rychlý, robustní a spolehlivý tisk

První stránka již od 5,5 s z jakéhokoliv stavu tiskárny (včetně Sleep modu)

Jednoduché doplňování inkoustu z lahvíček

Přímo v balení inkoust

Mimořádně nízké náklady na tisk a celkové náklady na vlastnictví (TCO)

Ekologicky šetrný produkt

Více informací na adrese:
www.epson.cz/ecotankmono

1 Třiletá prodloužená záruka se vztahuje na vybrané produkty, více informací na adrese:
www.epson.cz/promotions/extended-warranty

EPSON®
EXCEED YOUR VISION

Milé starostky, starostové, milí přátelé,

už jsou to dva roky, co jsem vystřídala ve vedení Kanceláře Svazu kolegu Pavla Drahovzala, starostu obce Velký Osek, který momentálně působí ve funkci místopředsedy Svazu. Při mém nástupu jsem si stanovila hlavní směr vedení Kanceláře Svazu. Udržet a posílit jedinečné postavení Svazu na poli veřejné správy, jako organizace, která zastřešuje většinu obcí a měst ČR a svým členům poskytuje odborné zázemí. Organizace, která je uznávaným odborným partnerem pro třetí strany a tvoří komunikační most mezi územní samosprávou a Parlamentem ČR.

První rok ve funkci ředitelky mě hned čekala organizace naší největší akce, XVII. sněmu Svazu v Ostravě, kterou jsme zvládli, myslím, na jedničku. I další naše akce, jako jsou krajská setkání, Právní či Celostátní finanční konference, dopadly podle Vašich ohlasů výborně.

Bohužel již rok bojujeme s koronavirovou epidemií a naše akce se musely omezit na on-line formu, která ale osobní kontakty a osobní setkání nemůže nahradit. Velmi mě to mrzí, setkávání a předávání zkušeností mezi jednotlivými starosty či dalšími představiteli místních samospráv jak mezi sebou, tak i s odborníky z jednotlivých resortů, ministerstev a dalších odborných orgánů, nic nenahradí.

Nicméně těší mě, že jsme mohli v dobách nejtěžších, kdy epidemie udeřila poprvé a vyvedla nás z míry, předávat informace a přinášet sedm dnů v týdnu dvacet čtyři hodin denně aktuální zpravodajství. Zkušenosti Vás, starostů a starostek, lidí v první linii, kteří se statečně epidemii postavili a vytvořili pro své občany jistotu, že je nechte na holičkách, jsme předávali dál a podporovali celonárodní nadšení a sepětí při šití roušek, zásobování dezinfekčními prostředky či se starali o seniory.

Tradiční činnost Svazu se vlivem epidemie ale nezastavila, stále pro Vás připravujeme a organizujeme bezplatné vzdělávání úředníků či zástupců samospráv. Projekt ESO si poradí i v době on-line přenosů a nabízí širokou paletu kurzů, které Vás provedou nástrahami veřejné správy. Jeho poslední novinkou je publikace Finanční řízení obcí, kterou si můžete stáhnout na našich webových stránkách. Byli jsme i úspěšní v projektu SMART, který nabízel zájemcům pohled na problematiku chytrých projektů pro města a obce a možnosti jejich financování.

Jistě jste také zaregistrovali změnu našeho webu v progresivní a moderní webové stránky a poměrně razantní rozjezd i našeho facebooku, kde můžete najít nejzajímavější články.

Celý poslední rok bojuje Svaz o zlepšení přístupu vlády a parlamentu k potřebám měst a obcí. Města a obce potřebují stabilitu, jistotu, že co je dnes vyhlášeno, bude i zítra platit. Hospodaří s veřejnými finančními prostředky a mají za ně zodpovědnost. Zodpovídají se za ně svým občanům a řadě kontrolních orgánů. Starostové a starostky představují demokraticky zvolené představitele občanů a jako takové jsou bezesporu těmi nejpovolanějšími partnery v komunikaci s vládou a parlamentem. Jsem moc ráda, že po dlouhých měsících nejistoty až chaosu přistoupila vláda a parlament na naše argumenty, které zohlednily v navýšení rozpočtového určení daní.

Práce ve Svazu pro naše členy, ale i pro všechny ostatní města a obce, nikdy nekončí. Stále jsou a budou nové výzvy, které prověří naše schopnosti, naši připravenost bojovat za Vás. Náš tým v Kanceláři Svazu Vás ale nezkame. Tvoří ho zodpovědní, vstřícní a odborní zaměstnanci, na které je spolehnout. To je velká vzpruha pro mě jako ředitelku, věřte mi, není nad stabilní tým, který táhne za jeden provaz. Zrovna tak oceňuji zpětnou vazbu, kterou mám přímo od Vás, starostů a starostek, primátorů a primátorek. Za Vaše nápady, podněty, připomínky či návrhy, které od Vás přicházejí, jsem velmi vděčná. Posouvají mě i celou Kancelář dopředu a motivují nás k ještě většímu nasazení.

Na závěr mi dovoluji popřát Vám do dalších týdnů hodně zdraví a sil ve Vaší práci i hodně pohody s Vašimi blízkými.

Radka Vladýková

Krátké zprávy 4

Prevence a bezpečnost:

ICT a nové trendy v procesu dokazování v přestupkovém řízení 5

Data ze Sčítání 2021 budou cenná i pro veřejnou správu 10

Novela zákona o obchodních korporacích – jak se dotkne městských společností? 12

Už běží sněmovní kampaň. Co to pro kandidáty znamená? 13

Pro živou krajinu a proti suchu 15

Integrované nástroje v novém programovém období 16

REACT-EU v ČR schválen 17

Rozhovor:

Samosprávy mohou získat majetek od státu napřímo, vyhnou se tak spekulantům 18

Projekty:

ESO – poradna pro obce formou webinářů 19

Projekt OLEK 20

Právní poradna 21

Z legislativy 22

Představujeme Pracovní skupinu obcí II. typu 24

Z jednání orgánů Svazu 25

Ohlédnutí za uplynulým ročníkem výzkumu Město pro byznys 26

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBČÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.

Vydává SMO ČR.

Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4, tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.

Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívák.

Uzávěrka tohoto čísla 31. 1. 2021.

MK ČR E 14584

Foto titulní strana:

Josef Zoser, bývalý senátor

a starosta Jiřetína pod Jedlovou

Foto zadní strana: Stanislav Sojka

Ins

Stát se zavázal finančně se spolupodílet na evropských projektech

14. leden 2021, Praha

Na jednání předsedy Svazu Františka Lukla s premiérem Andrejem Babišem, ministryní financí Alenou Schillerovou a ministryní pro místní rozvoj Klárou Dostálovou byl ze strany státu deklarován finanční závazek podílet se na evropských projektech. Města a obce nebudou tedy kofinancovat tyto projekty vyšší mírou než 15%. U veřejně-prospěšných činností a pro nestátní neziskové organizace bude platit v novém programovém období 2021–2027 dokonce jen 5% spoluúčast. Regiony se tak fakticky nebudou rozdělovat na chudé a bohaté. Státní rozpočet s kofinancováním počítá do výše až 50% například u Prahy. František Lukl k tomu poznamenal: „*Tento přístup oceňuji, těší mě, že naše prosby vláda vyslyšela. Bude to mít jistě pozitivní vliv na chuť obcí a měst realizovat své investiční projekty financované z nového programového období EU. Věřím, že vláda bude stejný partnerský přístup uplatňovat i v dalších oblastech.*“ Více se dočtete na svazových stránkách.

Státní pozemkový úřad vydal Koncepti pozemkových úprav

25. leden 2021, Praha

Státní pozemkový úřad (SPÚ) vydal Koncepti pozemkových úprav na období let 2021–2025, již druhou v řadě od svého vzniku v roce 2013. Pro toto období ztotožnil SPÚ svou činnost v oblasti pozemkových úprav v maximální možné míře se strategií Ministerstva zemědělství (MZe), zejména v oblasti prevence dopadů klimatických změn. Nová koncepce pozemkových úprav se na základě této strategie ubírá směrem, který si klade za cíl zaměřit se na aktivity napomáhající snižovat v krajině dopady povodní i sucha s dlouhodobým účinkem. Proto byly počátkem roku 2019 ve spolu-

práci s Ministerstvem zemědělství a Českou zemědělskou univerzitou v Praze představeny nové principy pozemkových úprav v podmínkách adaptace krajiny na změnu podnebí. Jedná se zejména o návrhy a dimenzování opatření na budoucí klimatické podmínky, vodní režim v krajině, řešení pozemkových úprav v několika na sebe navazujících katastrálních územích najednou, vytváření systému polyfunkčních prvků využívajících synergii při ochraně krajiny před suchem, povodněmi a erozí a v neposlední řadě prioritní řešení lokalit v oblastech postižených suchem. K naplnění těchto kroků bude potřeba realizovat řadu kroků, mezi něž patří změna prováděcí vyhlášky č. 13/2014 Sb. v návaznosti na novelu zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, aktualizace Metodického návodu k provádění pozemkových úprav, zpracování Studie klimatických charakteristik pro účely dimenzování prvků PSZ a posouzení projektových dokumentací pro realizaci vodohospodářských staveb. Více se dočtete na stránkách Úřadu, kde je možné si Koncepti pozemkových úprav stáhnout.

Dalším zásadním dokumentem přinášejícím nové přístupy při řešení pozemkových úprav je materiál „Plán opatření pro řešení sucha prostřednictvím pozemkových úprav a adaptací hydromeliorací v horizontu 2030“, který představilo MZe na konci června 2020. V kontextu tohoto materiálu by do budoucna měly být v pozemkových úpravách podrobněji vyhodnocovány i stavby sloužící k odvodnění a tam, kde to půjde, přebudovány v takzvané regulační systémy, které v období sucha vodu naopak zadrží a zpřístupní ji tak tamní flóře a fauně.

Novodobé pozemkové úpravy probíhají na území České republiky již téměř třicet let. Za tuto dobu jimi byla vyřešena zhruba třetina výměry zemědělského půdního fondu a v krajině následně vybudováno více než 3,5 tisíce kilometrů víceúčelových cest, stovky dalších liniových opatření sloužících zejména ke zvýšení protierozní

a protipovodňové ochrany, jako jsou např. protierozní meze, průlehy a protipovodňové příkopy a hráze, zrealizováno bylo také velké množství vodních nádrží, rybníků a mokřadů i rozsáhlé plochy opatření ke zvýšení ekologické stability krajiny zejména v podobě ÚSES.

Zasedání Řídícího výboru BCO

22. leden 2021

Svaz je členem Řídícího výboru BCO (Broadband Competence Office), který jsme již v minulých vydáních představovali. Řídící výbor se setkal v on-line prostředí a hlavním bodem programu bylo zhodnocení činnosti BCO v období od června do prosince ložského roku a zpráva o plánech práce na další období. Pozitivní zprávou je, že pozice krajských koordinátorů včetně pokrytí jejich činností území České republiky jsou již téměř vyřešeny otázky a je možné se na BCO aktivně z území obracet s žádostmi o pomoc. Shodně tak byly dopracovány i webové stránky BCO, na nichž lze nalézt mnoho užitečných informací k jeho činnosti. Pokud plánujete výstavbu internetových sítí, určitě využijte možnosti řešení s BCO prostřednictvím koordinátorů v krajích. Tito jsou schopni s vámi diskutovat jak obecné, tak i technické otázky, vysvětlit základní postupy a podat informace i k různým specifikům. Je zjevné, že s ohledem na současný vývoj je zasíťování internetovou sítí již nezbytné, zejména pokud bude třeba zajistit podmínky pro distanční vzdělávání, home office a další aktivity. K tomuto směřují i plánované další aktivity BCO. Jedním z bodů, který je do budoucna činnosti zmiňován, je dokončení vypracování analýzy cen věcných břemen a přístupu obcí v bílých místech k této problematice. BCO se v řadě aktivit prolíná i s 5G Aliancí. Tato již byla rovněž představena a ve spojení s BCO bude v nadcházejícím období řešena otázka informovanosti o 5G sítích a využití pro Smart City. Věříme, že se podaří aktivity v tomto směru realizovat dle plánu a můžeme se těšit na světlé zítřky.

Pozemkové úpravy – zdroj SPÚ

Biocentrum v Rákosném

Kolečová cesta Blížejov

Polní cesta Mikulov

ICT a nové trendy v procesu dokazování v přestupkovém řízení

V tomto vydání jsme se rozhodli vám v rámci rubriky prevence a bezpečnost zprostředkovat brilantní text z oblasti dokazování v přestupkovém řízení. Právě dokazování v přestupkovém řízení je ta část procesního postupu správního orgánu, jež patří mezi jednu z nejtěžších. Opomineme-li samotný fakt, že tzv. přestupkáři jsou v pozici obžaloby, soudce a zapisovatele v jednom, právě v této části přestupkového řízení jsou postaveni do mnohdy složité a nezáviděníhodné pozice, kdy musí učinit závěry o tom, jaké důkazy jsou nezbytné, jaké by byly nadbytečné, jaká je důkazní hodnota a věrohodnost jednotlivých důkazů, přitom nesmí vybočit ze zásady volného hodnocení důkazů... Pojdme si přiznat, že se nacházíme v nezáviděníhodné situaci, o to více pak, pokud se v rámci dokazování dostanou do střetu s tzv. ICT. Nové formy informačních a komunikačních technologií přináší mnoho nevyjasněných otázek. Proto jsme oslovili doc. JUDr. PhDr. Zdeňka Fialu, Ph.D., z Policejní akademie ČR a npor. Mgr. Marka Pačmaga, MBA, LL.M., z Policie České republiky a níže si dovoluujeme vám poskytnout jejich pohled na korelaci mezi technologickým vývojem v oblasti informačních a komunikačních technologií a dokazováním v přestupkovém řízení. Věříme, že tento příspěvek bude vítaným nejen pro vás, ale i vaše „přestupkáře“, kteří nesou na svých bedrech právě to těžké břímě „dokazovat“.

Specifické aspekty předšetřování přestupků spáchaných v prostředí Internetu

Moderní informační a komunikační technologie (SMS a MMS zprávy, e-mail, Facebook, Twitter, Skype, ICQ, WhatsApp a mnoho dalších – dále jen „ICT“) se staly substrátem ekonomického, společenského a politického života. Většina populace si běžný den již nedokáže bez těchto technologií představit, neboť výraznou měrou ovlivňují mezilidské vztahy a vzájemné sociální interakce. Je však notoricky známo, že každý „vynález“ sloužící prvotně ke správnému účelu může být následně zneužit k páčání trestné činnosti (v širším slova smyslu).

S ohledem na širokou paletu možných protiprávních jednání v prostředí Internetu¹ není patrně možné podat úplný výčet všech v úvahu přicházejících přestupků. Vycházejí však ze zkušeností autorů lze v aplikační praxi za nejčastěji oznamované a následně správními orgány také projednávané přestupky označit:

1) přestupky proti majetku – za typický příklad lze označit následující skutkový děj: „Neznámý pachatel na internetovém portálu umožňujícím prodej věcí nabízel k prodeji mobilní telefon značky iPhone 6 za částku 4900 Kč. Poškozená po vzájemné domluvě poslala finanční zálohu ve výši 2500 Kč na bankovní účet prodávajícího. Po obdržení finanční hotovosti přestal prodávající jakkoliv komunikovat a mobilní telefon ani finanční zálohu poškozené zpět nezaslal“.

2) přestupky proti občanskému soužití – sociální sítě, coby masově využívané prostředky pro vzájemnou komunikaci, nabízejí takřka neomezenou možnost diskuse o různých tématech. Tyto se však mnohdy neobejdou bez různých vulgarit a vzájemného ponižování. Vedle klasické urážky na cti na internetovém blogu je třeba upozornit i na daleko závažnější situace, podřaditelné pod tzv. kyberšikanu: „Neznámý pachatel použil na veřejně přístupné gay seznamce u svého uživatelského účtu fotografie poškozeného, který však homosexuál není, čímž se cítí být poškozen mezi vrstevníky, kteří se mu kvůli uvedenému účtu posmívají“. Obdobně: „Dívka ve věku 13 let fascinovaná youtuberingem vytvořila video zobrazující výcvik na běžkách doplněné o vlastní názory dívky. Toto video umístila na sociální síť <http://youtube.com>, kde se však dočkala pouze negativních komentářů ze strany jejích spolužáků, kteří ji ponižovali a značně ubližovali. V souvislosti s danou situací dívka nechtěla chodit do školy. Rodiče se proto rozhodli pro pomoc ze strany Policie České republiky“. Jakož i na skutky spojené v současné době s rozšířeným jevem v podobě sextingu²: „Chlapec na veřejné sociální síti Facebook při vzájemné komunikaci s dívkou ve věku 14 let nejprve pokládal sexuální zaměřené otázky ve smyslu, kolik už měla kluků, jestli jí to už někdo udělal a podobně, kdy následně začal po dívce požadovat fotografie, které ovšem blíže nespecifikoval, pouze uvedl, že mají být pořízeny v koupelně.“

Při kontrole Facebooku v rámci rodičovské odpovědnosti byla předmětná komunikace objevena, následkem čehož matka zakázala dceři s uživatelským účtem pachatele dále komunikovat. Nadto se matka rozhodla celou věc oznámit na Policii České republiky“. Při objasňování výše popsaných přestupků se efektivním nástrojem jeví vyžadování tzv. registračních údajů od poskytovatelů internetových služeb nebo určitých informací k IP adresám od poskytovatelů připojení (podrobněji viz dále). Tyto možnosti jsou však ze strany příslušných orgánů využívány v mnohem nižší míře, než by bylo mnohdy potřebné. Lze vyjmenovat celou řadu příčin, nicméně za jednu z významných je možné považovat nedostatek relevantních informací a znalostí z této oblasti.

Vycházejí z tohoto předpokladu cílem předkládaného přehledového článku je přiblížit v kontextu aktuální právní úpravy povinnosti a možnosti při předšetřování přestupků spáchaných (nejen) v prostředí Internetu.

I. OBECNĚ K PŘEDŠETŘOVÁNÍ PŘESTUPKŮ ZE STRANY ORGÁNŮ POLICIE

Podle ustanovení § 73 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“ či „ZOPŘ“), platí, že má-li orgán Policie

¹ Internet s velkým písmenem je v příspěvku užíván ve smyslu vlastního jména celosvětové informační a komunikační sítě.

² Pojem sexting je složeninou slov „sex“ a „texting“ a lze jej definovat jako elektronické rozesílání textových zpráv, fotografií či videí se sexuálním obsahem viz Sexting. cz: Co je vlastně sexting? [online]. [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <http://www.sexting.cz/>

České republiky nebo Vojenské policie (dále jen „orgán policie“) nebo jiný správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

V závislosti na povaze (typu) přestupku lze přitom v rámci oznamování přestupků příslušným správním orgánům ze strany orgánů policie v kontextu právní úpravy rozlišovat mezi A) tzv. jednoduchým oznamováním přestupku, tzn. oznamováním bez povinnosti provést nezbytná šetření jimi oznamovaného přestupku, a B) tzv. kvalifikovaným oznamováním přestupku, tzn. oznamováním s povinností provést předchozí nezbytná šetření za účelem zjištění osoby podezřelé a k zajištění důkazních prostředků.

Ad. A) Jednoduché oznamování přestupku ze strany orgánů policie

Při oznamování přestupků, jenž nejsou zahrnuty v taxativním výčtu přestupků uvedených v ustanovení § 74 odst. 1 ZOPŘ (tzn. u většiny přestupků), není postup orgánů policie při oznamování přestupků nijak formálně upraven. To jim umožňuje postupovat při oznamování přestupků relativně rychle a efektivně. Nicméně i v těchto případech se určité (základní) předšetrné přestupku předpokládá, což vyplývá z ustanovení § 73 ZOPŘ, které stanoví výčet podstatných náležitostí, které by oznámení o přestupku ze strany orgánů policie mělo obsahovat. Jedná se zejména o vymezení toho, kdo je podezřelým z přestupku, pokud je znám, popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní pro-

středky, které jsou orgánům policie známy. S odkazem na použití slova zejména lze říci, že by měl orgán policie v oznámení uvést všechny relevantní skutečnosti, které zjistil. Jinak vyjádřeno, jeho oznámení by mělo být co možná nejúplnější, aby věcně a místně příslušný správní orgán mohl věc následně posoudit a případně v rámci postupu před zahájením řízení doplnit. Nepochybně lze v této souvislosti postulovat, že předšetrňování přestupkového jednání výrazně usnadňuje správnímu orgánu následně prokázání skutku. Orgány policie by se proto neměly pasovat do role pouhých „přeposílačů“ oznámení.

Ad. B) Kvalifikované oznamování přestupků ze strany orgánů policie

Zvláštní postup v podobě povinného nezbytného šetření je stanoven před oznámením přestupků uvedených v ustanovení § 74 ZOPŘ, tzn. přestupků proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, v jehož důsledku došlo k ublížení na zdraví, proti majetku, proti pořádku ve státní správě, proti pořádku v územní samosprávě, podle zákona o silničním provozu, proti pořádku ve státní správě v působnosti Policie České republiky nebo Vojenské policie, na úseku požární ochrany, nebo na oznámení přestupků, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis.

Zákon o odpovědnosti za přestupky společně s tím v ustanovení § 74 odst. 3 stanoví pravomoc orgánu policie samostatně věc v těchto případech předat nebo odložit a v ustanovení § 74 odst. 4 povinnost orgánu policie vyrozumět oznamovatele přestupku o provedených opatřeních.

O provedení nezbytného šetření orgán policie podle ustanovení § 74 odst. 2 ZOPŘ sepíše záznam, který se stává součástí oznámení o spáchání přestupku, které musí orgán policie předložit věcně a místně příslušnému správnímu orgánu ve lhůtě do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl.

Aby orgány policie mohly jim uloženou povinnost řádně plnit, tak jim zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (dále jen „zákon o Policii“ nebo „PolZ“), příp. zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, svěřuje řadu pravomocí (dále jen „zákon o Vojenské policii“).

Obecně platí, že v rámci předšetrňování přestupků orgány policie mohou:

- provádět ohledání místa přestupku, ohledání věci mající vztah ke spáchané-

mu přestupku a v souvislosti s tím zjišťovat stopy;

- provést orientační vyšetření při podezření na ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou pomocí dechové zkoušky nebo odběrem slin anebo potu, či toto zjistit prostřednictvím odborného lékařského vyšetření;
- vyzvat určitou osobu, aby se dostavila na určité místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení, pokud tato osoba výzvě nevyhoví, může být i předvedena;
- požadovat prokázání totožnosti od osoby, která je podezřelá ze spáchání přestupku, dále od osoby, od níž je požadováno vysvětlení, od osoby zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání přestupku, od osoby, která má být předvedena na žádost příslušného orgánu a která je oznamovatelem podezření ze spáchání přestupku;
- vyzvat určitou osobu k vydání věci, u které lze mít za to, že v přestupkovém řízení může být věcně a místně příslušným správním orgánem uloženo její propadnutí anebo může být zabráná nebo jde-li o věc pro přestupkové řízení důležitou.³

Pokud výsledky šetření nasvědčují tomu, že prověřované jednání naplňuje znaky jednání, které má znaky přestupku (např. ve věci vyjde najevo, že se přestupku dopustil příslušník bezpečnostního sboru) orgán policie věc předá věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Nasvědčují-li však zjištěné skutečnosti, že jde o trestný čin, věc předá příslušnému orgánu činnému v trestním řízení k přijetí dalších opatření.

Naopak, pokud orgán policie dojde k závěru, že není dáno ani podezření z přestupku nebo že nelze přestupek projednat anebo nezjistí do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba, věc odloží.

II. SPECIFIKA TZV. PŘEDŠETRŇOVÁNÍ PŘESTUPKŮ SPÁCHANÝCH V PROSTŘEDÍ INTERNETU

U přestupků spáchaných na Internetu jsou zákonné možnosti vyžadování součinnosti od fyzických a právnických osob či jiných orgánů nepochybně užší, než je tomu v případě prověřování trestných činů. Při tzv. předšetrňování přestupků nelze napří-

klad nařídít uchování nebo znepřístupnění dat jiným osobám (§ 7b zákona č. 141/1961, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „trestní řád“), odposlouchávat budoucí či probíhající zájmové komunikace (§ 88 trestního řádu), vyžadovat údaje o telekomunikačním provozu (§ 88a trestního řádu), sledovat obsah e-mailových schránek a cloudových úložišť (§ 158d trestního řádu).

Právním základem se v tomto případě stává, jak již bylo uvedeno výše, zákon o Policii, příp. zákon o Vojenské polici.

V prvé řadě je třeba poukázat na ustanovení § 18 PolZ ve spojení s jeho dalším ustanovením, a to konkrétně § 114. Tím je zajištěna explicitní povinnost dotčených subjektů, aby na oprávněné žádosti orgánů policie o poskytnutí potřebných informací řádně a včas reagovaly.

V souvislosti s přestupky spáchanými v prostředí Internetu je třeba žádosti směřovat zejména: A) poskytovatelům služeb a následně B) poskytovatelům internetového připojení (konektivity), tzn. že orgán policie si nejprve od poskytovatele služby vyžádá tzv. registrační údaje, včetně IP adresy, ke které bude následně vyžadovat informace od poskytovatele internetového připojení (registrační údaje → informace k IP adrese – poskytovatel konektivity → informace k tel. číslu (telefonní operátor).

A) Informace od poskytovatelů služeb

Poskytovatelem služeb se rozumí každá fyzická či právnická osoba, která umožňuje využívat služby, které uspokojují potřeby jednotlivě určených uživatelů. Pro názornost si lze pod tuzemským poskytovatelem služeb představit například Seznam.cz, Centrum.cz, Lide.cz, Bazos.cz, Hyperinzerce.cz, Libimseti.cz a mnoho dalších. Významnými informacemi budou údaje, které jsou uživatelem vědomě vloženy za účelem vytvoření profilu (uživatelského účtu) k využívání nabízených služeb. Takové údaje se odborně nazývají registrační. Je třeba upozornit na v praxi se frekventovaně vyskytující záměnu registračních údajů za údaje provozní a lokalizační a naopak.

Definici provozních a lokalizačních údajů poskytuje ustanovení § 90 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komuni-

kacích, ve znění pozdějších předpisů, přičemž se provozními údaji rozumí „*jakékoli údaje zpracovávané pro potřeby přenosu zprávy sítí elektronických komunikací nebo pro její účtování*“, a podle ustanovení § 91 odst. 1 citovaného zákona se lokalizačními údaji rozumí „*jakékoli údaje zpracovávané v síti elektronických komunikací nebo službou elektronických komunikací, které určují zeměpisnou polohu telekomunikačního koncového zařízení uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací*“. Jak vidno, registrační údaje mají principiálně zcela odlišnou povahu, vznik a obsah, než tomu je u provozních a lokalizačních údajů, které vznikají v souvislosti s telekomunikačním provozem a jsou předmětem telekomunikačního tajemství.⁴ Vyžadování údajů o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat, je při šetření přestupků vyloučeno. Tyto údaje je možné získat pouze při splnění taxativně stanovených podmínek v rámci trestního řízení.⁵

Od poskytovatele služeb lze pro účely předšetřování přestupků vyžádat následující registrační údaje k uživatelskému účtu: **jméno, příjmení, datum narození, adresu, telefonní kontakt, e-mail**, IP adresu, ze které došlo k vytvoření účtu, logy IP adres připojení uživatele do účtu.

Pod zvýrazněnými body jsou informace, které jsou ze strany uživatele manuálně vloženy. Lze proto přijmout tezi, že pokud je s předchozím rozmyslem využito Internetu k páčání protiprávního jednání, úsilí pachatelů k sofistikovanému zakrytí své skutečné totožnosti bude vysoké. Na uživatelské účty budou zpravidla vloženy smyšlené údaje. Avšak existují i případy z aplikační praxe, kdy získané informace vedou přímo ke konkrétní osobě pachatele. Zpravidla se jedná o osoby, které primárně nevytvářely daný účet pro páčání protiprávního jednání, nebo o osoby méně technicky zdatné, které svou neznalostí nabývaly klamný pocit anonymity na Internetu.

Někteří poskytovatelé služeb vyžadují k úspěšnému vytvoření uživatelského účtu vložení účastnického telefonního čísla, na které je následně odeslán zpravidla formou SMS zprávy potvrzovací kód, jenž musí být pro vytvoření účtu vloženo do potvrzovacího pole. Tím dochází k provázání uživatelského účtu s konkrétním telefonním číslem, které nejméně po dobu vytváření účtu musí být aktivní.

Pochopitelně v prostředí Internetu nepůsobí pouze domácí poskytovatelé služeb, ale ve značné míře i zahraniční subjekty. Představitel zahraničních poskytovatelů služeb jsou například Facebook.com (Instagram.com), Google.com (Gmail.com), LinkedIn.com, Snapchat.com, Twitter.com a další. Nicméně od uvedených poskytovatelů je možné získat potřebné údaje pouze v rámci probíhajícího trestního řízení na základě příkazu vnitrostátního soudu. Pro účely šetření přestupků za současné právní úpravy není umožněno orgánům policie či správnímu orgánu legitimní získání takových údajů.

B) Informace od poskytovatelů internetového připojení

Poskytovatele internetového připojení lze definovat jako fyzickou či právnickou osobu, která je schopna poskytovat jiným subjektům přístup k Internetu.⁶ Tito poskytovatelé jsou povinni držet a uchovávat značnou paletu informací o počítačových systémech, mimo jiné včetně informací o IP adrese, času a délce používání dané služby. Nutně pro orgán policie vyvstává otázka, jakému poskytovateli svou žádost směřovat. Identifikaci poskytovatele připojení na základě zájmové IP adresy lze provést

4 KOLOUCH, Jan. CyberCrime. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC, s. 442.

5 ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře, s. 1232.

6 KOLOUCH, Jan a Petr VOLEVECKÝ. Trestněprávní ochrana před kybernetickou kriminalitou. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013, s. 22.

prostřednictvím regionálních registrátorů, kteří na svých stránkách provozují volně dostupné databáze, v nichž jsou evidovány určité údaje (nikoli však všechny) o držitelích IP adres⁷ – jako příklad lze uvést <http://www.whois.net>. Od takto zjištěného poskytovatele lze získat informaci o povaze zájmové IP adresy (zda-li je přidělena přímo koncovému uživateli tzv. statická, nebo více uživatelům tzv. dynamická adresa). Pokud se jedná o IP adresu přidělenou přímo koncovému uživateli a tento údaj vyplývá ze smluvního ujednání mezi poskytovatelem internetového připojení a klientem, je možné získat kopii této smlouvy nebo jejího dodatku. V případě zjištění dynamické IP adresy nemůže orgán policie v zákonných mantinelech získat žádné jiné informace o koncovém uživateli, tím tedy šetření přestupku v této oblasti končí.

C) Informace od mobilních operátorů

Ustanovení § 66 odst. 2 PolZ opravňuje orgán policie žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací mimo jiné z databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby, zda-li vložené účastnické telefonní číslo je SIM karta s předplacenou anonymní službou, nebo paušální. O SIM kartách s předplacenou anonymní službou nejsou vedeny žádné evidence kupujících subjektů a jejich dohledání je takřka nemožné. U paušálních SIM karet je situace zcela odlišná, neboť poskytované služby v rámci paušálního tarifu musejí být ze strany fyzické či právnické osoby v pravidelných intervalech mobilnímu operátorovi hrazeny. Od mobilního operátora budou k paušální SIM kartě zjištěny následující informace: jméno a příjmení uvedené na faktuře, fakturační a doručovací adresu, rodné číslo nebo identifikační číslo uvedené na faktuře, stav ke dni uplatnění žádosti (aktivní, deaktivován, suspendován), IMSI a ICCID⁸, datum poslední změny (aktivace, deaktivace nebo suspendace).

Uvedené informace získává orgán policie na základě žádosti podané na kontaktní pracoviště policie, kterým je Útvar zvlášť

ních činností služby kriminální policie a vyšetřování, přičemž komunikace s mobilním operátorem probíhá prostřednictvím dálkového přístupu.⁹ Žádosti i výsledné informace se předávají v elektronické formě jako datové soubory.¹⁰

D) Informace k e-mailové schránce

K e-mailové schránce, vložené při vytváření uživatelského účtu, lze shodně vyžadovat veškeré registrační údaje jako k uživatelskému účtu. V této souvislosti je však třeba zmínit i skutečnost, že v poslední době se rozšiřuje mezi pachatelí využívání služby dočasných, jednorázových e-mailových adres. Tyto e-mailové schránky se v angličtině označují jako **tempmail**, **10minutmail**, **fake** či **trash mail** a poskytují je zpravidla zahraniční internetové domény¹¹. Služba spočívá v tom, že je uživateli automaticky vygenerována e-mailová adresa se životností deset minut, bez nutnosti jakékoli registrace. Služba je zcela anonymní. Některé domény umožňují uživateli na základě jeho uvážení prodloužit životnost na hodinu, den, týden nebo dokonce i měsíc. Po uplynutí uvedené doby je e-mailová schránka systémem nenávratně odstraněna, a tedy do ní již není možné vstoupit.¹² Z pohledu šetření přestupků se jedná o interval doslova smrtící. Ve své podstatě nestačí oznamovatel ani podezření ze spáchání přestupku orgánu policie oznámit, aniž by informace byly již v době oznámení nenávratně smazány. V neposlední řadě je třeba konstatovat, že provozovatelé těchto domén prakticky ani neuchovávají žádné logy IP adres či data o e-mailových adresách. Jakákoli potencionální žádost orgánu policie o zajištění uvedených informací bude vždy s negativním výsledkem.

III. OBECNĚ K VÝZNAMU OZNÁMENÍ O PŘESTUPKU A JEHO POUŽITELNOSTI VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

Původní judikatura správních soudů vycházela z absolutní nepoužitelnosti úředního záznamu o přestupku a z oznámení o přestupku jako důkazů v přestupkovém

řízení¹³. Nicméně aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu závěry uvedené v citovaných rozsudcích modifikovala tak, že listiny předložené Policií ČR postačují k postihu pachatele přestupku, pokud nejsou v řízení před správním orgánem zpochybněny.¹⁴

K obdobným závěrům dospěl i Ústavní soud ČR, který v usnesení ze dne 13. 11. 2014 ve věci sp. zn. III. ÚS 1838/14 uvedl, že „I v tomto směru může Ústavní soud odkázat na napadená rozhodnutí a ústavně konformní závěr judikatury Nejvyššího správního soudu, dle níž dokumenty obvykle obsažené v příslušném spisu (tj. oznámení o přestupku spolu s úředním záznamem o podezření z přestupku, záznam o přestupku, ověřovací list k radarovému zařízení, výpis z evidenční karty řidiče) zpravidla postačují k vydání rozhodnutí o spáchání či nespáchání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší povolené rychlosti (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2014 č. 2 As 39/2014 - 30 nebo ze dne 22. 8. 2013 č. 1 As 45/2013 - 37). Další dokazování je pak potřeba provádět pouze v případech, kdy z účastníkem řízení uplatněných námitek vyplývají důvodné pochybnosti o správnosti výroku o vině či trestu.“

Z citovaných rozhodnutí vyplývá, že pokud budou správní orgány vycházet z listin (oznámení o přestupku a k nim připojeným úředním záznamům, videozáznamům na CD, ověřovacím listům k radarovému zařízení, atp.) za předpokladu, že nevzniknou důvodné pochybnosti o spáchání přestupku, bude jejich postup v souladu se zákonem a se závěry aktuálních rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.¹⁵

V případě potřeby (zpochybnění), lze uvedené podklady poté v řízení doplnit (podpořit) provedením výsledku – viz např. rozhodnutí Krajského soudu v Plzni, sp. zn. 17 Ca 47/2009-50, podle kterého: „Ke zjištění, zda žalobce překročil nejvyšší povolenou rychlost, stačí, když kontrolující strážníci vyslechnutí správním orgánem jako svědci, odkázali na obsah svého úředního záznamu zpracovaného několik hodin po kontrole vozidla

7 KOLOUCH, Jan. CyberCrime. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC, s. 137.

8 IMSI (International Mobile Subscriber Identity) je celosvětově jednoznačné číslo, které identifikuje SIM kartu ve veřejné telefonní síti. Z pohledu uživatele jde jednoduše o telefonní číslo. ICCID (Integrated Circuit Card Identifier) je pak výrobní číslo předmětné SIM karty viz GoMobil.cz: Co je ICCID u SIM karty? [online]. 2020 [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://napoveda.gomobil.cz/tema/nastaveni-a-parametry-sluzby-sim-karta/co-je-iccid-u-sim-karty>

9 VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. 280.

10 ustanovení § 2 odst. 2 Vyhlášky Ministerstva vnitra č. 336/2005 Sb.

11 Například <http://www.@Bcoo.com> nebo <http://@eelllee.org>.

12 Pocket-lint: Temp-Mail.org temporary disposable email address lets you keep your email anonymous [online]. 2017 [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.pocket-lint.com/apps/news/141363-temp-mail-org-temporary-disposable-email-address-lets-you-keep-your-email-anonymous>

13 Srov. např. rozsudky NSS 1 As 96/2008 – 115; NSS 1 As 34/2010 – 73, NSS 7 As 83/2010 – 63.

14 Srov. např. NSS 4 As 118/2013 – 61, NSS 1 As 45/2013 – 37, NSS 10 As 25/2014 – 48.

15 Srov. NSS 8 As 152/2014 – 34.

žalobce, a pokud existuje výsledek radarového měření, které překročení rychlosti dokládá.“ Obdobně lze v tomto směru odkázat i na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 58 A 65/2010 – 34: „Pokud ve správním řízení nebyly zpochybněny úřední záznamy o oznámení přestupku a policisté potvrdili jejich správnost, byť si na detaily přestupku již nepamatovali, není možno přisvědčit žalobní námitce, že jejich svědecké výpovědi jsou nevěrohodné.“

IV. SPECIFICKÉ SOUČÁSTI OZNÁMENÍ O PŘESTUPKU SPÁCHANÉ V PROSTŘEDÍ INTERNETU A JEJICH POUŽITELNOST VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

Specifickou přílohou oznámení přestupku spáchaného na Internetu se stále častěji stávají tzv. **printscreens**¹⁶. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že pokud orgán policie či poté správní orgán nezachytí stav internetové stránky, ať již tiskem nebo uložením na elektronický nosič dat, znemožní tak správnímu soudu úkol v podobě vyjít při přezkumu rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). Je proto nezbytné, aby důkazy z Internetu, které výše jmenované subjekty v předmětné věci nashromáždí, byly přezkoumatelně označeny minimálně datem svého pořízení.¹⁷ V závažnějších případech se může jevit za účelem prokázání nezaměnitelnosti pořízených informací (dat) od doby jejich zajištění, opatřit takto zajištěné podklady tzv. **kontrolním součtem souboru (hash)**. Kontrolní součet lze charakterizovat jako digitální podpis souboru. Jde o specifickou hodnotu, která je vypočtena z datové sady pomocí specifického algoritmu, jež pomáhá kontrolovat integritu informací (dat) při jejich ukládání a přenosu. Pokud mají dva soubory shodný kontrolní součet, znamená to, že tyto soubory jsou autentické, tj. velice podobné i obsahově totožné, čímž je zaručeno, že nedošlo ke smazání či změně například úseků zajištěných komunikací, části uživatelských účtů a podobně. Tento kontrolní součet se pak stává obsahovou náležitostí například úředního záznamu

o ohledání věci (kyberprostoru) připojeného k oznámení přestupku, příp. protokolu, který byl pořízen správním orgánem v rámci dokazování. Případné námitky některého z účastníků řízení spočívající v neoprávněné manipulaci se zajištěnými informacemi (daty), ať již ze strany orgánu policie či správního orgánu, bude správní orgán provádějící dokazování, popřípadě správní soud při přezkumu, disponovat prostředkem, jak se s takovou námitkou bez obtíží vypořádat.

Obdobně by mohli postupovat i případní „občanští“ oznamovatelé přestupků; důvěryhodnost jimi předkládaných printscreenů, kopií e-mailové či SMS komunikace mohou podpořit např. i tím, že si tyto kopie nechají notářsky ověřit.

Rovněž i **užití internetových map** (např. www.mapy.cz či www.maps.google.com) správním orgánem pro účely dokazování shledala soudní judikatura se zákonem souladné, zřetelné a účelné a příhodné z hlediska naplňování cílů spravedlivého přestupkového procesu.¹⁸ Je sice obecně známo, že provozovatelé mapových služeb negarantují správnost dat a nelze tak vyloučit výskyt chyb, ale občasný výskyt chyb nečiní tento důkazní prostředek nezpůsobilým pro dokazování, zvláště nejedná-li se o mapu zastaralou nebo pořízenou z omezeného či pochybného zdroje. Opět tedy platí, že tyto podklady jsou v řízení

obecně použitelné za předpokladu, že nejsou zpochybněny.

Internetové mapy, diskuse na sociálních sítích, uživatelské účty, fotografie, audiovizuální záznamy, jakož i veškeré jiné objekty existující v prostředí Internetu lze z hlediska provedení nezbytného šetření považovat za **specifický případ ohledání věci**.¹⁹ Ohledáním je totiž třeba rozumět každý postup, jímž se příslušný orgán vlastním empirickým nazíráním přesvědčuje o předmětu řízení.²⁰ Podpůrně lze argumentovat např. i ustanovením § 51 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který upravuje dokazování, kdy za důkazní prostředky považuje listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Jedná se o výčet demonstrativní (s ohledem na slovo „zejména“ použité zákonodárcem v § 51 odst. 1 správního řádu). Vzhledem ke skutečnosti, že se správní řád o výše uvedených prostředcích nezmiňuje, je poté zřejmé, že promítnutí záznamu či seznámení se s obsahem internetové stránky má svou povahou z vyjmenovaných prostředků zdaleka nejbližší právě k ohledání.

Zpracovali:

doc. JUDr. PhDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

Policejní akademie ČR v Praze

Katedra veřejnoprávních disciplín

npor. Mgr. Marek Pačmag, MBA

Policie České republiky

LITERATURA

- FIALA, Zdeněk, Kateřina FRUMAROVÁ, Eva HORZINKOVÁ a Martin ŠKUREK. Správní právo trestní. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-219-6
 GRIVNA, Tomáš a Radim POLČÁK, ed. Kyberkriminalita a právo. Praha: Auditorium, 2008. ISBN 978-80-903786-7-4
 JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-772-9.
 KOLOUCH, Jan. CyberCrime. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC
 KOLOUCH, Jan a Petr VOLEVECKÝ. Trestněprávní ochrana před kybernetickou kriminalitou. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013.
 NĚMEC, Miroslav. Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9
 POLČÁK, Radim, František PŮRY a Jakub HARAŠTA. Elektronické důkazy v trestním řízení. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-8073-7
 STRAUS, Jiří. Kriminalistická technika. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-409-1.
 ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.
 ŠTEINBACH, Miroslav. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-193-6.
 VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.
 FIALA Zdeněk a Marek PAČMAG. Specifika předšetřování přestupků spáchaných v prostředí Internetu.

Text byl se souhlasem autorů převzat z časopisu Bezpečnostní teorie a praxe: FIALA, Zdeněk a Marek PAČMAG.

Specifické aspekty předšetřování přestupků spáchaných v prostředí Internetu. Bezpečnostní teorie a praxe, č. 2, 2020. ISSN 1801-8211.

Dostupné na: Specificke-aspekty-predsetrovani-prestupku-spachanych-v-prostredi-Internetu.pdf (polac.cz)

¹⁶ Printscreemem se rozumí sejmутí aktuálního obsahu obrazovky počítače a následné převedení obsahu do grafického souboru - viz nálezy Ústavního soudu České republiky, sp.zn. III. ÚS 3844/13 ze dne 30. října 2014.

¹⁷ Rozhodnutí NSS1 As 33/2011-58

¹⁸ Rozhodnutí NSS 9 As 128/2013, NSS 7 As 129/2013.

¹⁹ Srov. Rozhodnutí NSS 2 As 59/2008 – 80.

²⁰ Srov. např. STRAUS, Jiří. Kriminalistická technika. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012; NĚMEC, Miroslav. Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze. Praha: Abook, 2017.

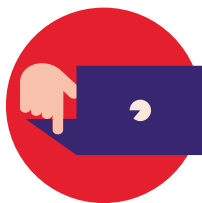
Data ze Sčítání 2021 budou cenná i pro veřejnou správu

Již od roku 1869 probíhá na našem území každých deset let sčítání lidu. V letošním roce nastane další opakování této významné události. Důležitou součástí projektu je pomoc obcí při jeho přípravě a provádění, protože bez spolupráce s obcemi se sčítání lidu neobejde.

Zapojení obcí je však oproti minulosti výrazně menší. Sečíst se bude možné primárně on-line, statistici také v reakci na nepříznivou zdravotní situaci spojenou s pandemií koronaviru upravili postup sčítání pomocí listinných sčítacích formulářů.

Sčítání 2021 začíná o půlnoci z 26. na 27. března 2021. V první fázi, která bude trvat 14 dnů, má každý možnost sečíst se on-line prostřednictvím elektronického formuláře na webu nebo v mobilní aplikaci. Kdo se nesečte on-line, má zákonnou povinnost od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný sčítací formulář. Jeho distribuci mají na starosti sčítací komisaři a síť kontaktních míst. Tuto část Sčítání 2021 zajišťují z velké části partneři z České pošty, s. p.

Omezení fyzického kontaktu sčítacích komisařů s občany

Vzhledem k současné epidemiologické situaci připravil ČSÚ v součinnosti s Českou poštou s. p. a hlavní hygieničkou České republiky takovou modifikaci postupů distribuce a sběru listinných sčíta-

cích formulářů, při které dojde k výraznému omezení fyzických kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem. Distribuce formulářů do domácností sčítacími komisaři bude probíhat obdobným způsobem, jakým v současné době probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických požadavků (ochranné pomůcky, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu). Při této formě distribuce je zrušena povinnost komisařů poskytovat na žádost občana asistenci s vyplněním. Primární formou sběru formulářů bude jejich odeslání v předané odpovědní obálce cestou standardní poštovní služby zdarma na adresu P. O. Boxu SLDB. Doplnkovou formou distribuce a sběru formulářů bude jejich vydání/odevzdání na cca 820 kontakt-

ních místech ČP (vybrané pošty) a ČSÚ (krajské správy). Kontaktní místa budou provozována za zvýšených hygienických požadavků (na úrovni současných požadavků pro provozování přepážek ČP).

Jak se budou na letošním sčítání podílet obce?

Oproti poslednímu sčítání v roce 2011 se všechny obecní úřady již nebudou muset podílet na dodatečném sčítání obyvatel nesečtených v řádném termínu a nebudou muset ani poskytovat veřejné připojení k internetu pro zájemce o vyplnění elektronického sčítacího formuláře na úřadě.

Jejich úkolem bude v průběhu samotného sčítání mezi březnem a květnem 2021 pouze zajistit základní informovanost obyvatel obcí o sčítání na svém území tím, že způsobem v místě obvyklým zveřejní oznámení ČSÚ o sčítání lidu, domů a bytů

v roce 2021, seznam sčítacích obvodů v obci, včetně jejich vymezení, jména a příjmení a čísla průkazů příslušných sčítacích komisařů (včetně případných změn) a adresu a kontaktní údaje kontaktních míst ČSÚ a České pošty. Oznámení ČSÚ o Sčítání 2021

spolu s adresou a kontaktními údaji kontaktních míst ČSÚ a České pošty obdrží všechny obce od ČSÚ ve druhé polovině února do své datové schránky. Ostatní informace budou dostupné (od 6. března 2021) v aplikaci České pošty na adrese <https://scitani.ceskaposta.cz>, kde si bude možné podklady ke zveřejnění stáhnout či vytisknout.

Za realizaci Sčítání 2021 odpovídá Český statistický úřad. Úkoly ob-

cí vyplývají z § 14 zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021, a o změně zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

Asistence obcí ve specifických lokalitách

ČSÚ se také obrátil na obce s žádostí o zajištění doprovodu pro sčítací komisaře během distribuce sčítacích formulářů

ve specifických objektech či sociálně vyloučených lokalitách s očekávaným méně vstřícným postojem obyvatel ke sčítání. Mohou jimi být například preventisté kriminality, strážníci obecní policie nebo terénní sociální pracovníci, kteří

jsou dobře obeznámeni s místní situací, obyvatelé specifických lokalit je znají, mají k nim důvěru a představují pro ně jistou autoritu. Konkrétní podoba jejich asistence bude přizpůsobena aktuálnímu vývoji epidemiologické situace. Pro asistenty – zaměstnance obecních úřadů či spolupracujících neziskových organizací – bude možné získat dotaci z rozpočtu sčítání na úhrady výdajů za práci přesčas i na odměny vyplácené na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, včetně souvisejících výdajů na zdravotní a sociální pojištění.

Co výsledky sčítání obcím přinesou?

Údaje ze sčítání jsou v první řadě základním zdrojem pro určení počtu obyvatel, podle kterého se následně provádí rozdělování výnosů daní na jednotlivé obce (tzv. RUD). K údajům ze sčítání se každoročně doplňují počty narozených a zemřelých z matričních úřadů a počty přistěhovalých a vystěhovalých přebírané od Ministerstva vnitra. Čím přesnější tedy údaje ze sčítání budou, tím spravedlivější bude rozdělování daňových příjmů mezi jednotlivé obce.

Data ze sčítání ale také výrazně pomáhají například v oblasti regionálního plánování pro správné nastavení veřejné dopravy, při přípravě programů bydlení, pro rozvoj dopravní a sociální infrastruktury nebo při plánování a optimalizaci rozmístění různých služeb. Informace o domovním a bytovém fon-

KAM SE OBRÁTIT PRO DALŠÍ INFORMACE?

Pro aktuální informace o přípravách a průběhu Sčítání 2021 lze navštívit webové stránky www.scitani.cz, zaslat své dotazy na e-mail dotazy@scitani.cz nebo využít informační linku Českého statistického úřadu 274 056 789.

du zase aktivně využívají hasiči a ostatní složky integrovaného záchranného systému. Další výstupy pak umožňují jednodušší a efektivnější přípravu strategických dokumentů, např. v oblasti vzdělávání, sociální politiky, bydlení atd.

Konkrétní příklady využití dat z posledního sčítání

Data z minulého sčítání z roku 2011 pomáhala místní samosprávě například v Pardubicích. Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje díky nim zjistila přesný počet mladých rodin na Pardubicku.

Mohla tak vzniknout koncepce startovacího bydlení pro mladé v Pardubicích, která v období 2016 až 2019 vyústila v přidělení stovky městských bytů mladým pářům.

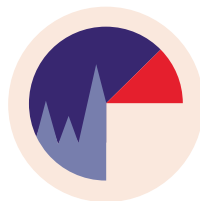
V roce 2015 se statutární město Děčín rozhodlo koncepčně řešit rozvoj stále oblíbenější cyklistiky. Město si nechalo vypracovat a v roce 2016 schválit koncepci cyklistické infrastruktury, která má dodnes klíčový vliv na uspořádání dopravy ve městě.

V Přelouči využili údaje ze sčítání k vytvoření analýzy vývoje výchovně vzdělávací soustavy. Podařilo se jim odhadnout počet dětí v mateřských školách a žáků základních škol v následujících deseti letech.

Ochrana dat

Ochrana osobních údajů je pro ČSÚ v rámci sčítání naprostou prioritou. Ochranu a bezpečnost získaných údajů garantují

zákony naší země i moderní technická řešení a vysoké bezpečnostní standardy sčítání. Osobní údaje respondentů nejsou nikomu poskytovány. Přístup k úplným údajům ze sčítání bude mít pouze omezený počet odborníků, kteří jsou ze zákona vázáni mlčenlivostí. Ta platí i po skončení sčítání. Za porušení ochrany osobních údajů lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč.

V okamžiku, kdy on-line i listinné formuláře budou zaneseny do systému, dojde k jejich anonymizaci. Osobní identifikátory budou smazány a už nebude možné přiřadit jednotlivé dotazníky konkrétním osobám.

Publikována budou vždy jen

data, která neumožní identifikaci jednotlivých osob nebo domácností. Po ukončení sčítání budou všechny vyplněné on-line i papírové formuláře smazány a skartovány.

Informace pro obce

Ve druhé polovině února obešle ČSÚ všechny obce dopisem s podrobnými informacemi ke sčítání. Obce budou požádány o zveřejnění oznámení a informačního letáku na svých komunikačních kanálech, jako jsou webové stránky a sociální sítě, čímž pomohou rozšířit povědomí o konání Sčítání 2021 mezi obyvateli obce. Tyto informace mohou případně využít i v hlášení obecního rozhlasu nebo v místním televizním vysílání.

*Mgr. Pavel Hortig
odbor komunikace ČSÚ*

PRŮBĚH SČÍTÁNÍ

On-line sčítání

27. března – 9. dubna 2021

Elektronické formuláře bude možné vyplnit z mobilu, tabletu či počítače s připojením na internet.

Listinné sčítání

17. dubna – 11. května 2021

Papírové formuláře dostanou pouze ti, kteří se nesečtou on-line.

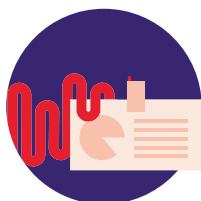
Zpracování výsledků

12. května – 31. prosince 2021

Údaje budou nejprve anonymizovány a následně převedeny do výstupů za územní celky.

Zveřejnění výsledků od ledna 2022

Statistické výstupy ze sčítání budou k dispozici zdarma

Novela zákona o obchodních korporacích – jak se dotkne městských společností?

Se začátkem roku vstoupila v účinnost doposud nejrozsáhlejší novela zákona o obchodních korporacích. Jak se dotkne městských společností?

Konec statutárních ředitelů akciových společností

Zákon o obchodních korporacích (ZOK) přinesl v roce 2014 do našeho právního řádu dva odlišné modely řízení akciové společnosti. U nás tradiční dualistický systém nadále rozděloval působnost představenstva jako statutárního orgánu a dozorčí rady jako orgánu kontrolního. Vedle toho je ale od roku 2014 možné uspořádat orgány akciové společnosti podle tzv. monistického systému. Ten se ale nyní zásadně mění. Novela zákona ruší pozici statutárního ředitele a jako jediný statutární orgán zachovává správní radu, které přísluší obchodní vedení i dohled nad činností společnosti. Správní rada je ze své podstaty kolektivním orgánem, ze zákona musí mít nejméně tři členy. Pro akciové společnosti s jediným akcionářem je však stanovena výjimka, kdy je připuštěna jednočlenná správní rada, umožní-li to stanovy společnosti.

Povinné zastoupení fyzickou osobou

Nevyloučí-li to stanovy či společenská smlouva, může být dle občanského zákoníku členem orgánu právnické osoby jiná právnická osoba. Na tomto principu novela ZOK nic nemění, avšak upravuje nově povinné zastoupení právnické osoby v orgánech obchodních korporací konkrétní fyzickou osobou a podmínky její způsobilosti pro výkon funkce (shodně se stávajícími podmínkami pro všechny členy orgánu). Nedojde-li k určení zástupce do tří měsíců od zvolení právnické osoby členem orgánu, funkce této právnické osobě ze zákona zanikne. Stejně tak musí být zapsán nový zástupce ve lhůtě tří měsíců od zániku jeho zmocnění. Tento problém se může týkat i obce, je-li jakožto právnická osoba členem voleného orgánu obchodní společnosti. V praxi však obce vystupují spíše v roli společníka či akcionáře. Novela se

týká pouze obchodních korporací, nikoliv spolků, nadací či ústavů.

Neplatnost smluv o výkonu funkce

Stejně jako v dosavadní úpravě schvaluje v kapitálové společnosti smlouvu o výkonu funkce (včetně jejích změn) nejvyšší orgán společnosti. Bez tohoto schválení nebude smlouva účinná, bude tedy nově absolutně neplatná již od počátku (oproti dosavadní relativní neplatnosti). Pokud je smlouva o výkonu funkce v rozporu se společenskou smlouvou, uplatní se pak nově vždy pravidla stanovená ve společenské smlouvě (jinak tomu bude, bude-li smlouva schválena většinou vyžadovanou pro změnu společenské smlouvy).

Vyloučení člena statutárního orgánu z funkce

Novela výrazně rozšiřuje možnost soudu rozhodnout i bez návrhu o vyloučení člena statutárního orgánu z funkce, k čemuž mohl soud přistoupit dříve pouze v rámci insolvenčního řízení. Novela zavádí generální klauzuli, podle které bude moci soud rozhodnout o vyloučení člena statutárního orgánu z funkce i bez vazby na insolvenční řízení, a to v případech, kdy v posledních třech letech před zahájením řízení poruší opakovaně nebo závažně (nově tedy i pro jednorázové porušení v určité intenzitě) své povinnosti při výkonu funkce. Trestem pak může být vedle ztráty funkce i zákaz výkonu funkce člena statutárního orgánu jakékoliv obchodní korporace po dobu nejvýše tří let. Návrh na vydání rozhodnutí o vyloučení člena statutárního orgánu může podat každý, kdo na něm má důležitý zájem.

Výplata zisku

Novela ZOK sjednocuje pravidla pro výplatu zisku a jiných vlastních zdrojů. Ty lze

podle účetní závěrky rozdělit do konce účetního období následujícího po účetním období, za něž byla účetní závěrka sestavena. Tato úprava jen uvádí znění zákona do souladu s ustálenou judikaturou. O rozdělení zisku rozhoduje nadále nejvyšší orgán společnosti, zatímco o vyplacení rozhoduje orgán statutární. Novela ale stanovuje další limity výplaty zisku, a to zejména pro společnosti s ručením omezeným, na které přenáší některá pravidla rozdělování zisku v akciových společnostech, zejména tzv. bilanční test a test vlastního kapitálu. Upravují se také podmínky vyplacení zálohy na zisku, ta se nyní vrací do tří měsíců ode dne, kdy řádná nebo mimořádná účetní závěrka byla nebo měla být schválena, a to pro případ, že by zálohy převyšovaly „konečný“ podíl na zisku.

Akcie s vysílacím právem

Novela zavádí vytvoření zvláštního druhu akcií, se kterým bude spojeno právo jmenovat a odvolávat jednoho nebo více členů statutárního orgánu nebo dozorčí rady. Tato možnost vyžaduje změnu stanov za souhlasu alespoň tříčtvrtinové většiny všech akcionářů každého druhu akcií.

Zveřejňování výročních zpráv a účetních závěrek

Nezveřejňování účetních závěrek v obchodním rejstříku je velmi častým neduhem českých společností. Zákon o veřejných rejstřících, kterého se taktéž dotkla novela, umožňoval již dříve rejstříkovým soudům v případě neuposlechnutí výzvy ke zveřejnění těchto dokumentů ukládat pořádkové pokuty do výše 100 tisíc korun a v případě opakovaného porušování této povinnosti dokonce rozhodnout o zrušení společnosti. Předmětná novela detailněji upravuje právě tento postup. Změna směřuje především vůči neaktivním společnostem a prázdným

schránkám, nicméně v důsledku očekávané větší pozornosti věnované tomuto problému rejstříkovými soudy doporučujeme povinnosti publikace listin v obchodním rejstříku nepodceňovat. Akciové společnosti, které nemusí zpracovávat výroční zprávu, také nově musí zpracovat alespoň zprávu o podnikatelské činnosti a o stavu majetku.

Archivace zápisů z valné hromady

Změna občanského zákoníku výslovně stanovuje povinnost všem právníkům osobám uchovávat zápisy z jednání nejvyššího orgánu (valné hromady, členské schůze, shromáždění apod.) a předmětné přílohy po celou dobu své existence a dalších 10 let od zrušení právnické osoby (zajistí likvidátor, insolvenční správce či jiná pověřená osoba).

Jednodušší rozhodování na dálku

Novela zjednodušuje některé aspekty rozhodování mimo valnou hromadu společnosti, tzv. hlasování per rollam. Tam, kde zákon vyžaduje pro rozhodnutí valné hromady formu veřejné listiny, postačí nově zasílat společníkům neověřenou kopii veřejné listiny o návrhu rozhodnutí. Podpis na vyjádření jednotlivých společníků musí být však nadále úředně ověřen. Novela upřesňuje také okamžik přijetí rozhodnutí. Rozhodnutí je přijato dnem, v němž bylo doručeno vyjádření posledního společníka k návrhu, nebo marným uplynutím posledního dne lhůty stanovené pro doručení vyjádření společníků, bylo-li dosaženo počtu hlasů potřebného k přijetí rozhodnutí. K tomu připomínáme dočasnou úpravu zákona č. 191/2020 Sb., tzv. Lex covid justice, dle kterého mohou až do 30. června 2021

rozhodovat formou per rollam všechny právnické osoby bez ohledu na to, zdali tuto formu rozhodování umožňuje společenská smlouva či stanovy.

Co teď? Upravte co nejdříve zakladatelská právní jednání a společenské smlouvy

Zákon stanovuje lhůtu jednoho roku od účinnosti novely, tj. do 1. 1. 2022, ve které musí společnosti uvést své společenské smlouvy do souladu s kogentními ustanoveními zákona (tj. ty, od kterých se nelze odchýlit). Jen do poloviny roku musí zveřejnit nově zapisované skutečnosti a zveřejňované listiny do obchodního rejstříku. Doporučujeme ale předejít jakýmkoliv nejasnostem a změny provést co nejdříve.

*Mgr. Bc. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce*

Už běží sněmovní kampaň. Co to pro kandidáty znamená?

Na silvestra 2020 vyšlo ve Sbírce zákonů rozhodnutí prezidenta republiky o vyhlášení voleb. Začala tak volební kampaň podle zákona. Strany, hnutí, koalice i kandidáti nyní musí dodržovat pravidla, v nichž důležitou roli hrají i obce. Na co si je potřeba dát pozor?

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí vydal řadu metodických stanovisek, která řeší praktickou rovinu kampaně. Níže přinášíme jejich výběr. Jedná se o stanoviska č. 11, 15, 17 a 29, u nichž je vliv kampaně na činnost obcí nejvíce patrné. Doporučujeme ale seznámit se se všemi (naleznete je na adrese https://www.udhpsch.cz/stanoviska_volby_parlament). Aktuálně jich je 52 a je pravděpodobné, že během roku budou některá aktualizována, mohou přibýt i nová. Primárním dokumentem stanovujícím pravidla kampaně pro kandidující i pro obce je pak volební zákon (zákon č. 247/1995 Sb., v platném znění) a zákon o politických stranách (zákon č. 424/1991 Sb., v platném znění). Užitečným pomocníkem může být také internetový projekt <http://pravdilakampane.cz>, který je ale soukromou iniciativou a nelze jej vnímat jako oficiální zdroj informací. Členové Úřadu jsou připraveni poskytovat telefonické i e-mailové konzultace ke všem otázkám kampaně. Kontakty na ně naleznete na konci textu.

Uvedená metodická stanoviska jsou v plném znění převzata z internetové stránky Úřadu ve znění platném k 8. 1. 2020.

11. Lze si pronajmout plochy na nemovitostech patřících obcím, krajům a jejich společností? Smí se volební kampaní polepit vozy MHD či sloupy veřejného osvětlení?

Ano, obojí je možné. Volební zákon sice v § 16 odst. 4 říká, že k volební kampani nelze využívat komunikační média kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí. Dopravní podniky, které provozují MHD, jsou obvykle akciovými společnostmi ovládanými obcemi. Avšak jakkoliv je třeba pojem „komunikační médium“ vykládat široce, platí, že zákon v daném případě rozlišuje mezi „komunikačním médiem“ a „velkoplošným zařízením“. V § 16 odst. 4 se omezuje zákaz volební kampaně pouze na „komunikační média“ obcí, krajů a jimi ovládaných společností. V souvislosti s tímto ustanovením se komunikačním médiem míní typicky sdělovací prostředky obcí a krajů (radniční noviny, krajské zpravodaje, obecní rozhlas, videožurnály, internetové televize a podobně). Žádné z těchto či obdobných komunikačních médií nemůže být v době volební kampaně použito k propagaci kandidujících politických subjektů a jejich kandidátů, a to ani v případě, že by se jednalo o placenou inzerci.

Velkoplošná zařízení jsou však v souvislosti s § 16 odst. 4 volebního zákona z komunikačních médií vyjmuta. Tento výklad podporuje i důvodová zpráva k zákonu. Proto je možné na vozy MHD, budovy obce, sloupy veřejného osvětlení a podobná velkoplošná zařízení volební agitaci umísťovat. Obce, kraje a jimi ovládané osoby však nemohou velkoplošná zařízení poskytovat pro umístění prostředků kampaně bezúplatně, respektive politické strany by nemohly takové bezúplatné sdělení přijmout, neboť jim to zakazuje § 18 odst. 1 zákona o politických stranách. Velkoplošná zařízení obcí, krajů a jimi ovládaných osob je možné poskytnout k volební kampani pouze za úplatu, a to minimálně za cenu obvyklou, neboť cena nižší než obvyklá by již představovala bezúplatné plnění (dar) samospráv vůči politickým stranám. Cena obvyklá však nemusí být automaticky ve všech případech cenou tržní či komerční. Při stanovování ceny obvyklé lze vycházet z předchozí praxe kraje nebo obce týkající se voleb do Parlamentu České republiky.

S tímto tématem souvisí také otázka využívání obecního rozhlasu. Stanovisko k ní viz bod 17.

15. Jakým způsobem se mohou zastupitelé a radní měst a krajů ze stran, které kandidují ve volbách, prezentovat v komunikačních médiích obcí a krajů, aniž by porušili volební zákon?

Volební zákon v § 16 odst. 4 zakazuje využívat k volební kampani komunikační média kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí. Pojem komunikační médium ve specifické souvislosti s tímto ustanovením jsme vyložili v bodě 11. Volební kampaní se přitom dle odst. 1 téhož paragrafu rozumí jakákoliv propagace kandidující politické strany, hnutí nebo koalice a jejich kandidáta.

Je přirozené, že i v době volební kampaně budou samosprávy prostřednictvím svých komunikačních médií informovat o své činnosti, tedy zejména členů zastupitelstev, rad a starostů, primátorů či hejtmanů, a to i v situaci, kdy tyto představitelé samospráv současně reprezentují kandidující politický subjekt či jsou sami kandidáty některého subjektu. Aby jejich propagací v komunikačním médiu obce, kraje nebo jimi ovládaných osob nebyly naplněny znaky volební kampaně, musí se textové i vizuální zpracování příspěvků omezit výhradně na identifikaci příslušného komunálního a krajského představitele a sdělení o jeho činnosti v rámci výkonu příslušné funkce. Texty či audiovizuální příspěvky by se měly věcně vztahovat k aktuálně řešené problematice samospráv, nikoliv k obecným politickým názorům představitelů samospráv. Vizitky představitelů samospráv, včetně podpisů pod články či audiovizuálními příspěvky, by měly obsahovat výhradně jméno, funkci, případně politickou příslušnost představitele. Umístění loga politické strany u jména komunálního či krajského představitele (nebo i na jiných místech komunikačního média) lze považovat za propagaci kandidujícího politického subjektu, čímž by byl naplněn význam pojmu volební kampaně.

17. Může se v obci místním rozhlasem oznámit konání volebního mítinku politické strany, setkání s některým kandidátem a podobně?

Ne, obecní rozhlas nemohou být pro tento účel používány. Obdobnou otázkou jsme se jako úřad zabývali výše v bodu č. 11. Volební zákon v § 16 odst. 4 říká, že k volební kampani nelze využívat komunikační média kraje nebo obce (nebo práv-

nické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí). V souvislosti s tímto ustanovením se komunikačním médiem, jak vyplývá mj. i z důvodové zprávy k zákonu, míní typicky sdělovací prostředky obcí a krajů (radniční noviny, krajské zpravodaje a podobně). Volební reklama může být umístěna pouze na velkoplošných zařízeních kraje či obce. Obecní rozhlas je však komunikačním médiem ve smyslu sdělovacího prostředku, nikoliv velkoplošným zařízením. Proto nemůže být k volebním sdělením, byť jen v podobě komerčního oznámení o konání mítinku, používán.

29. Mohou obce poskytnout své plakátovací plochy k volební kampani? Za jakých podmínek?

Tuto problematiku jsme v širší perspektivě rozebrali ve stanovisku č. 11. Pro lepší přehlednost vyčleňujeme a rozvádíme část textu do zvláštního stanoviska. Upozorňujeme, že legislativa rozlišuje podmínky pro využití plakátovacích ploch v době do 16 dní před konáním voleb a v posledních 16 dnech kampaně.

Obce, kraje i jimi ovládané osoby mohou umožnit výlep volebních plakátů a jiné volební reklamy na všechna velkoplošná zařízení, která vlastní či spoluvlastní (plakátovací plochy, budovy obce, sloupky veřejného osvětlení, vozy MHD a podobně). Zákon o politických stranách (č. 424/1991 Sb.) ale stranám a hnutím zakazuje přijmout od obcí, krajů a jimi ovládaných osob dar či jiné bezúplatné plnění. Kandidující strany a hnutí, které chtějí například vylepit plakáty na obecní plakátovací plochu, tedy musejí dané obci za vylepení plakátů zaplatit. Musí přitom jít minimálně o „cenu obvyklou“, neboť cena nižší než obvyklá by již představovala bezúplatné plnění (dar) samosprávy vůči politické straně. Cena obvyklá však nemusí být automaticky ve všech případech cenou tržní či komerční. Při stanovování ceny obvyklé lze vycházet z předchozí praxe kraje nebo obce týkající se voleb do Parlamentu České republiky. Pokud v obci dosud bylo praxí poskytování ploch bezplatně, je nyní třeba inkasovat alespoň symbolickou částku. Obec však není povinna nabízet výlepové plochy výhradně za poplatek. Pokud obec dosud poskytovala své plakátovací plochy zdarma, nemusí na této praxi nic měnit. Politické strany a hnutí by však neměly na takové plochy své plakáty zdarma vylepovat, protože by tím přijaly bezúplatné plnění, což jim zákon zakazuje.

Vzhledem k tomu, že strany jsou povinny ve svém účetnictví zaznamenat každý náklad volební kampaně, doporučujeme, aby o pronájmu plochy byla uzavřena alespoň jednoduchá dohoda či obdobná forma záznamu. Tento účel může plnit i příjmový doklad, v němž bude uvedena doba pronájmu, rozsah vyhrazené plochy a cena. Po ukončení doby pronájmu by plakáty měly být odstraněny.

Vyhrazení plakátovacích ploch pro volební kampaně není povinností obce. Je jen na obci, zda plochy poskytne, či ne. Pokud se rozhodne plochy poskytnout, je třeba pamatovat, že legislativa počítá s odlišným režimem v době do 16 dní před konáním voleb a v posledních 16 dnech kampaně (§ 16 odst. 4 volebního zákona). V době do 16 dní před konáním voleb nestanovuje zákon žádnou podmínku rovného přístupu k plochám obcí. Lze tedy uplatnit pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív mele“. Pokud se starosta rozhodne pro posledních 16 dní přede dnem voleb vyhradit zvlášť plochy ve smyslu § 16 odst. 4 volebního zákona (nové či v rámci již využívaných ploch), musí možnost jejich využívání odpovídat zásadě rovnosti kandidujících subjektů. V této době tedy musí být každé kandidující straně nebo hnutí, která o to projeví zájem, umožněno se na plakátovacích plochách prezentovat, a to za rovných podmínek, tedy například za stejnou cenu. V případě, že starosta nevyužije tohoto práva a plochu dle § 16 odst. 4 volebního zákona nevyhradí, může obec dále plochy pronajímat v obdobném režimu jako v době do 16 dní přede dnem voleb.

Na koho se obracet s dotazy?

ÚDH

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Koordinaci dohledové činnosti u sněmovních voleb má na starosti člen Úřadu **PhDr. Jan Outlý, Ph.D.** Lze se na něj obracet s dotazy jak telefonicky (tel.: 735 134 441, tak e-mailem jan.outly@udhpsch.cz). Další dotazy k dohledové činnosti Úřadu lze směřovat na člena Úřadu **Ing. Františka Siveru** (tel.: 737 006 799, e-mail frantisek.sivera@udhpsch.cz), případně na další členy Úřadu **Mgr. et Mgr. Tomáše Hudečka a Mgr. Jiřího Navrátila, Ph.D.** – kontakty najdete na odkazu <https://www.udhpsch.cz/kontakty-na-pracovniky-uradu>.

*Úřad pro dohled nad hospodařením
politických stran a politických hnutí*

Pro živou krajinu a proti suchu

Kvalita života v českých městech a vesnicích už dávno není posuzována pouze podle opravených chodníků a fungujících mateřských škol. Občané si začínají více uvědomovat význam zdravého životního prostředí, kvality vody, kterou pijí, zdravotní nezávadnosti vzduchu, který dýchají. Období let 2015 až 2019 nás důrazně upozornilo, že nejen kvalita, ale i dostupnost vody může být v některých částech České republiky v budoucnu zásadním problémem. Možná si mnozí z nás již také uvědomili, že krajina s vodními prvky a s vyšším podílem stromů a keřů nám pomáhá účinně zmírňovat extrémní výkyvy teplot, což kvalitu našeho života bezesporu také ovlivňuje.

Kvalita života v obcích a městech stále více souvisí se stavem české krajiny. Na zlepšení jejich funkcí a její obnovu vynakládá stát ročně vysoké finanční částky, které mohou čerpat také obce a města. Inspirací a užitečným podkladem pro tyto aktivity mohou být již existující výsledky Strategie na ochranu před negativními dopady povodní a erozními jevy. Je odborně zpracovaná a je dostupná zcela bezplatně. Mapy ve velmi podrobném měřítku mohou starostkám, starostům i vlastníkům pozemků pomoci při hledání vhodných návrhů protipovodňových a protierozních opatření v jejich katastrálním území. Většina z těchto opatření řeší současně také ochranu vodních zdrojů a ochranu území před extrémním suchem.

Ministerstvo životního prostředí podporuje již bezmála 30 let obnovu přírodních prvků české krajiny, které pomáhají zajistit její větší ekologickou stabilitu a které alespoň částečně řeší také lepší zadržování vody v krajině (Národní dotační programy jako Program péče o krajinu, Program reviv-

talizace říčních systémů nebo Program obnovy přirozených funkcí krajiny).

Finanční prostředky na zlepšení a obnovu funkcí naší krajiny ze státního rozpočtu byly v posledních 15 letech významně navýšeny o finanční zdroje evropských dotačních programů (Operační program Životní prostředí administrovaný Státním fondem životního prostředí). Je víc než žádoucí, aby čerpání těchto ekonomických zdrojů bylo maximálně efektivní.

I když zažila Česká republika v posledních 30 letech extrémní povodňové situace a ve dvou případech (1997 a 2002) dokonce prošla povodňová vlna územím více jak tří krajů, bylo v posledních letech nezbytné začít reagovat také na reálné hrozby opakovaného extrému, a to na opakovaný výskyt extrémního sucha. V posledních dvaceti letech je proto zřejmé, že postupy, které ČR používala ve druhé polovině 20. století k zajištění protipovodňové ochrany, nejsou v dnešní době dostatečné. Koncept přírodně blízkých protipovodňových a protierozních opatření v ploše povodí, tedy ve volné

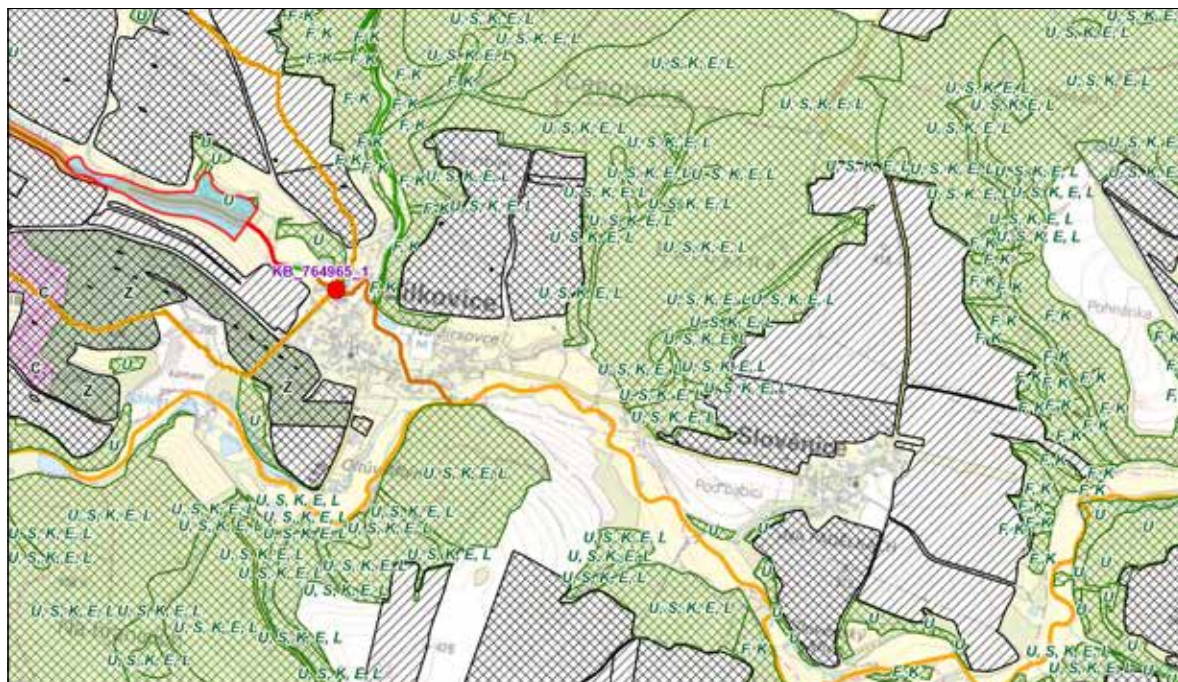

Autor textu Vladimír F. Mana pracuje na Ministerstvu životního prostředí, kde vykonává funkci náměstka zodpovědného za legislativu a státní správu. Vystudoval Lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně. V oboru ekologie, ochrana dřevin a ochrana přírody a krajiny pracuje od roku 1992.

krajině, je řešením, které doplňuje nákladná a velmi často i kontroverzní technická řešení protipovodňové ochrany v podobě velkých přehrad a vydlážděných koryt vodních toků.

V roce 2015 dokončil Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. M. (dále jen VÚV TGM) rozsáhlý projekt s názvem „**Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice**“ (dále jen Strategie), o které jsme se zmínili už v úvodu. Cílem tohoto projektu bylo vytvořit odborný podklad pro rekonstrukci krajiny ČR, která, jak uvádějí autoři, „s ohledem na optimalizaci vztahu vodního režimu a struktury krajiny vyžaduje komplexní přístup a využití víceúrovňové optimalizace navrhování vhodných opatření“. Současně si autoři uvědomovali, že „systémy hospodaření v krajině a plánovací agendy, které ovlivňují zásadní měrou změny krajiny a následně i vodní režim, se velmi často míjejí“.

Výsledkem této Strategie je detailní návrh odborně vypracovaných opatření, která by mohla být realizována v naší krajině, aby došlo ke zlepšení nejen protipovodňové ochrany občanů a jejich sídel, ale také ke zvýšení protierozní ochrany půdy a k obnově vodního režimu. To vše by vedlo nejen k lepší ochraně vodních zdrojů, ale k celkovému zvýšení schopnosti krajiny udržet

Ukázka výstupů projektu nad Základní mapou ČR v aplikaci veřejně přístupného mapového portálu www.vodavkrajine.cz

vodu pro případná suchá období.

Jako základní typy opatření navrhuje Strategie nejen obnovu a budování malých vodních nádrží, obnovu mokřadů, budování tzv. suchých poldrů, vytváření tzv. zatravněných průlehů, mezí a protierozních hrázek, ale také navrácení dílčích úseků technicky upravených vodních toků do přírody blízkého stavu a řadu dalších konkrétních opatření. Vedle toho vymezuje konkrétní plochy v území, kde je především z důvodů protierozní a protipovodňové ochrany vhodné změnit způsoby hospodaření změnou osevních postupů, rozdělením rozsáhlých ploch orné půdy zatravněnými pásy nebo jejich změnou na trvalé travní porosty. Součástí výstupů Strategie jsou i lesnicko-pěstební a jiná lesnicko-technická opatření.

Je skutečně skvělé, že výsledkem tohoto projektu VÚV TGM nejsou jenom teoretické popisy možných opatření, ale **také velmi praktické mapy se zobrazením doporučených návrhů doslova pro území každé**

obce a města v ČR. Tyto mapy jsou dostupné na veřejně přístupném mapovém portálu, který lze najít na adrese <http://www.vodavkrajine.cz>. **Mapy ve velmi podrobném měřítku mohou starostům i vlastníkům pozemků pomoci při hledání vhodných návrhů protipovodňových a protierozních opatření v jejich katastrálním území.** Návrhy jsou vypracovány do značných detailů a v ideálním případě tak mohou ušetřit veřejné prostředky za vypracování nových studií a podkladů pro projekty, na které lze stále čerpat finanční podporu z národních i evropských dotačních programů.

Cílem Strategie bylo nejen vytvořit podklad pro ucelenou strategii MŽP k řešení problematiky protipovodňové ochrany, plošného znečištění, vodní eroze a obnovy vodního režimu. Neméně důležitým cílem bylo vytvoření odborného podkladu pro správní úřady, správce vodních toků a v neposlední řadě také pro žadatele o finanční podporu realizací projektů, kterými mohou být obce, mik-

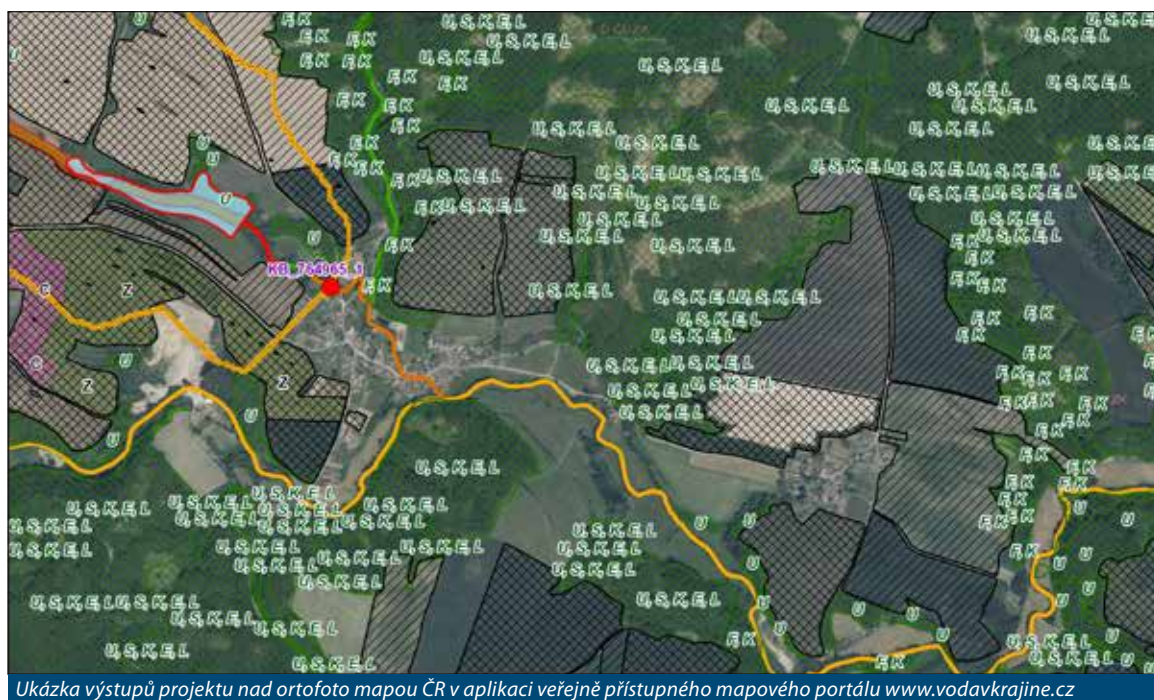
roregiony, svazky obcí nebo vlastníci zemědělských a lesních pozemků. Velmi užitečný může být tento odborně vypracovaný podklad rovněž v případě řešení projektů komplexních pozemkových úprav nebo územně plánovacích dokumentací a jejich změn.

Jsem přesvědčen, že starostky i starostové uvítají možnost využít výstupy Strategie, která byla vypracována mj. také pro podporu jejich náročné práce. Strategie je konkrétním příkladem promyšlené koncepční činnosti MŽP ve velmi významné oblasti ochrany krajiny a vodních zdrojů, což vnímám jako činnost s celospolečenskými dopady pro současnost i budoucnost. A bylo by chybou, kdyby výsledky takové práce nebyly maximálně využity také pro lepší fungování měst a obcí.

MŽP dlouhodobě podporuje systematické doplňování soustavy protipovodňové ochrany o přírodě blízká opatření, protože si uvědomuje významný potenciál krajiny jak

v případě protipovodňové ochrany, tak v případě zmírňování negativních důsledků sucha. Reálné zlepšení současného stavu však může nastat až po skutečné realizaci těchto opatření. Strategie říká jak na to a dotační programy se snaží nabídnout dostatek finančních prostředků. Bez vlastníků pozemků, bez hospodářů a také bez měst a obcí ale nemůže dojít k tomu nejdůležitějšímu, tedy k realizacím projektů a k pozitivní změně struktury české krajiny.

*Ing. Vladimír F. Mana, LL.M.
Ministerstvo životního prostředí*

Ukázka výstupů projektu nad ortofoto mapou ČR v aplikaci veřejně přístupného mapového portálu www.vodavkrajine.cz

Integrované nástroje v novém programovém období

Rok 2021 se již zdárně rozběhl, a proto si vás dovoluujeme informovat o novinkách v územní dimenzi pro nové programové období 2021–2027. Pod pojmem územní dimenze si většina znalých správně představí možnost koncentrovat finance z fondů EU ve specifických typech území. Toto slovní spojení není tedy nic nového a je dobré hned v úvodu říci, že s integrovanými nástroji, jako je ITI a CLLD, můžete počítat i v následujících 7 letech.

Oba nástroje, ITI a CLLD, vycházejí z tzv. Obecného nařízení a jsou realizované na základě tzv. integrovaných strategií, jejichž realizace může být podpořena z více fondů a OP (v případě CLLD je vhodné

také zapojení Strategického plánu Společné zemědělské politiky), v tomto kontextu se nejedná o žádnou revoluci, a můžete proto počítat s podporou, jako ji znáte doposud.

ITI

V novém programovém období dochází ke změně a navýšení počtu aglomerací a metropolitních území na 13 (tzv. IPRÚ z programového období 2014–2020 se mění

na ITI). Stejně jako v uplynulém programovém období se v případě ITI jedná také o jiné zdroje na projekty než pouze z fondů EU (národní zdroje, zdroje ze zapojených městských samospráv z daného funkčního území, soukromé zdroje).

Prostřednictvím ITI budou řešena například témata dopravy se zaměřením na zvýšení její bezpečnosti a snížení uhlíkové stopy, podpora předaplikačního výzkumu a oběhového hospodářství, boje se suchem a adaptace na klimatickou změnu či stimulace kulturního kapitálu a cestovního ruchu.

CLLD

Úspěšný integrovaný nástroj regionálního rozvoje Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) bude v ČR využit rovněž i v programovém období 2021–2027. I v tomto novém období budou prostřednictvím CLLD podpořeny strategie místních akčních skupin (MAS), které budou reflektovat specifické rozvojové potřeby území působnosti jednotlivých MAS. Ty budou nadále působit

v převážně venkovských oblastech, konkrétně v obcích do 25 tisíc obyvatel. Realizace strategií CLLD, resp. integrovaných projektů CLLD, bude podpořena z 5 programů (IROP, Strategický plán SZP, OP Z+, OP ŽP, OP TAK).

Regionální akční plány (RAP)

RAP jsou na národní úrovni jedním z tzv. intervenčních nástrojů pro využití fondů Evropské unie v území. Slouží k územnímu zacílení alokace na vybraná témata, která jsou v současné době v kompetenci krajů (střední školství, silnice II. třídy, deinstitucionalizace sociálních služeb, zdravotnická záchranná služba). RAP jsou a budou i nadále implementovány prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

V rámci platformy jednotlivých regionálních stálých konferencí (RSK), kde jsou zastoupeni hlavní aktéři regionálního rozvoje na území daného kraje vč. zástupců za Svaz měst a obcí, musí nejprve najít shodu na vybraném tématu a způsobu jeho řešení. Ani v tomto ohledu se nemusíte bát žádných vý-

znamných změn oproti období 2014–2020. Regionální stálé konference půjdou také cestou evoluce, nikoli revoluce.

Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení (KPSV)

V rámci nástroje KPSV bude v následujícím období poskytována podpora odstupňovaná dle míry ohrožení sociálním vyloučením.

Další nástroje realizace územní dimenze

I nadále budou v novém programovém období využívány také regionální inovační strategie, krajské akční plány vzdělávání a místní akční plány vzdělávání.

Jelikož nové programové období pro roky 2021–2027 teprve začíná, budeme vám v dalších číslech INS přinášet další zajímavosti související s čerpáním evropských finančních zdrojů v následujících letech.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

REACT-EU v ČR schválen

Dovolujeme si vás informovat, že dne 14. ledna 2021 byla monitorovacím výborem IROP schválena revize Programového dokumentu IROP, která obsahuje schválení využití finančních prostředků na iniciativu REACT-EU v České republice.

Jak jsme vás již informovali v minulých číslech INS, Evropská unie v reakci na pandemii covid-19 uvolnila v létě 2020 finanční prostředky na tzv. iniciativu **REACT-EU**. Tento nový investiční nástroj na pomoc s bojem proti pandemii covid-19 by měl napomoci zvýšení odolnosti proti obdobným hrozbám v budoucnu. V červenci 2020 bylo vládou České republiky rozhodnuto, že v České republice budou tyto prostředky využity prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020 (**IROP 2014–2020**). Dle aktuálně platného kurzu CZK/EUR

získá Česká republika z této iniciativy cca **21,7 mld Kč**.

Na základě schválení revize PD IROP byly schváleny dva nové specifické cíle (SC):

- SC 6.1 REACT-EU
- SC 7.1 Technická pomoc – REACT-EU

Ve specifickém cíli 6.1 budou podpořeny následující oblasti: **zdravotnictví, integrovaný záchranný systém a sociální infrastruktura se zvýšenou energetickou účinností**.

Specifický cíl 7.1 je určen na tzv. technickou pomoc – **aktivity související s admi-**

nistrací projektů a propagací výsledků projektů podpořených z REACT-EU.

Projekty budou ve všech navrhovaných oblastech realizovány na území celé ČR včetně hl. m. Prahy. V oblasti zdravotnictví lze očekávat financování v plné výši, tj. ze 100 %. Vyhlášení výzev v rámci REACT-EU je očekáváno na počátku jara 2021. O jejich vypsání budeme včas informovat na webových stránkách Svazu.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Členění REACT na jednotlivé aktivity	Alokace EFRR v EUR	Podíl na celkové alokaci	Alokace v Kč (kurz 26 CZK/EUR)	Příspěvek alokace v oblasti klimatu v %
Zdravotnictví (přístroje a stavby)	590 386 909,22 €	70,72 %	15 350 059 639,68 Kč	0 %
Integrovaný záchranný systém	156 008 976,01 €	18,69 %	4 056 233 376,29 Kč	100 %
Sociální infrastruktura se zvýšenou energetickou účinností	79 533 987,77 €	9,53 %	2 067 883 682,03 Kč	100 %
Technická pomoc	8 846 154,00 €	1,06 %	230 000 004,00 Kč	0 %
Celkem	834 776 027,00 €	100,00 %	2 170 476 702,00 Kč	28,22 %

Samosprávy mohou získat majetek od státu napřímo, vyhnou se tak spekulantům

Šanci pro obce, města a kraje získat majetek státu na svém území přednostně a vyhnout se tak skupování strategického majetku nejrůznějšími spekulanty, představuje pilotní projekt Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Do zkušební realizace tohoto projektu se pustili v České Lípě, konkrétněji jsme si o něm povídali se starostkou České Lípy Jitkou Volfovou.

Můžete popsat našim čtenářům, o co v projektu přesně jde?

Stát vlastní po celé republice tisíce pozemků a budov, se kterými má Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových právo hospodařit a nabízet jej k prodeji. První praxí bylo, že se tento majetek nabízel ve výběrovém řízení, tedy si jej mohl koupit kdokoli. Díky jednání Asociace krajů ČR právě s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových vznikl před dvěma lety metodický pokyn, který umožňuje přímý prodej či bezúplatný převod majetku přímo na obce, města a kraje, a to v širším rozsahu než v předchozím období.

V čem jsou největší výhody této změny?

Stát vlastní na území obcí a měst mnoho pozemků a budov, které jsou pro budoucí rozvoj těchto samosprávných celků strategicky velmi důležité, tj. obec má v plánu na místě realizovat nějaký veřejně prospěšný projekt nebo je pro obec nutné v místě narovnat majetkové vztahy. A protože se potřeby obcí, měst a krajů v čase mění, nemusí vždy takový záměr být zakotven v územním plánu jako veřejně prospěšné opatření nebo veřejně prospěšná stavba, na které se již dříve v metodickém pokynu pamatovalo. Pokud se tento majetek prodával ve výběrovém řízení, mohl si jej pořídit kdokoli. Stačilo jen, aby ten někdo nabídl o malinko vyšší cenu a bylo to. Navíc

samosprávy jsou při tomto způsobu prodeje znevýhodněny, protože vyšší finanční nabídky musí nejprve odsouhlasit zastupitelstvo, které je veřejné, tedy je snadno dohledatelné, kolik město za budovu či pozemek nabídne. Stávalo se pak, že tento důležitý majetek získali spekulanti, se kterými bylo velmi obtížné se domluvit na odkupu. Možnost bezúplatného převodu či přímého prodeje strategického majetku přímo samosprávným celkům jim umožňuje se této patové situaci vyhnout.

Jaké typy pozemků může Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových samosprávám takto přímo nabídnout?

Obce, města nebo kraje především musí prokázat, že majetek chtějí získat ve veřejném zájmu. Jedná se tedy především o pozemky, které leží pod místními komunikacemi nebo silnicemi II. a III. třídy, nebo pozemek bude sloužit pro výstavbu nějaké veřejně prospěšné stavby, výstavbě zeleně nebo veřejného pohřebiště. V případě převodu nebo přímého prodeje pak samosprávy sepisují s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových smlouvu, ve které se zavazují, že budou o majetek řádně pečovat, využijí jej ve veřejném zájmu a nepronajmou jej třetí straně.

Jak konkrétně probíhal projekt v České Lípě?

Náměstí T. G. M. s radnicí, morovým sloupem a empírovou kašnou z 1. pol. 19. století

Ing. Jitka Volfová

Narodila se 24. října 1968 v České Lípě. Studovala na provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. Před zvolením do funkce náměstkyně hejtmana pracovala jako vedoucí oddělení na Úřadě pro zastupování státu ve věcech majetkových v České Lípě. V letech 2016–2020 byla náměstkyní hejtmana Libereckého kraje, od listopadu 2018 je starostkou České Lípy. Je vdaná, má dva syny, vnuka a vnučku.

V loňském roce nám Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových zaslal kompletní seznam budov a pozemků, které stát vlastní a se kterými úřad hospodaří. Z tohoto seznamu kolegové z městského úřadu vytypovali cca 30 pozemků na našem území, které by byly pro město Česká Lípa ze strategického a rozvojového hlediska zajímavé. Tento seznam jsme pak odeslali zpět úřadu, který tento seznam redukoval o pozemky, které již nelze převést ani odkoupit, protože u nich již běží převod majetku na jiný subjekt. Tento redukováný seznam jsme obdrželi před koncem loňského roku. U těchto volných pozemků nyní musíme prokázat, že je použijeme pro veřejný zájem, a učinit podrobnější zdůvodnění, proč o ně máme zájem.

Jak bude projekt v České Lípě pokračovat dál?

Jakmile vyřídíme s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových veškeré přípravné formality, o záměru převodu nebo odkupu bude rozhodovat zastupitelstvo, stejně jako u jiných pozemků. Jsem ráda, že úřad v čele s generální ředitelkou Kateřinou Arajmu na potřeby samospráv slyší a je přístupný diskusi. Možnost bezúplatného převodu nebo přímého prodeje strategického majetku samosprávám jim usnadňuje přípravu důležitých projektů a rozvoj jejich území.

Rozhovor připravila
Mgr. Kristýna Kňákal Brožová
tisková mluvčí, Česká Lípa

Poradna pro obce formou webinářů

„Poradnu pro obce“ mnozí z vás znají a využívají. Svaz měst a obcí ČR v rámci svého projektu „Efektivní správa obcí“ přichází s novinkou, která z aktivit a zkušeností této poradny vychází. Nabízíme možnost zdarma se účastnit webinářů, jejichž témata a obsah se odvíjejí z nejčastěji pokládaných nebo nejčastěji zobrazovaných dotazů, které „Poradna pro obce“ řeší.

Aktuálně máme v harmonogramu vzdělávání tyto webináře:

TÉMA	LEKTOR
Obce a školství	JUDr. Mgr. Michal Riegel, Ph.D.
Obce a stavební zákon	Mgr. et Mgr. Michal Bouška
Obce a povinnost poskytovat informace	Mgr. Lukáš Rothanzl
Obce a veřejné zakázky	Mgr. Tomáš Hrstka
Obce a přestupky	Mgr. Ing. David Bohadlo, Ph.D.

Webinář (webový seminář) je on-line školení probíhající naživo s lektorem v daný čas. Má převážně informativní charakter. Ve srovnání s on-line kurzem je kratší. Naše webináře budou dvouhodinové (obvykle od 9:00 do 11:00 hodin). S ohledem na tuto nízkou časovou dotaci nebudou akreditovány dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávních celků, a jejich absolventům nebudou vydávána osvědčení. Účastníci mají možnost přímé interakce s lektorem pomocí chatu, hlasu nebo videopřenosu (prostřednictvím mikrofону, sluchátek, kamery).

Co bude obsahem jednotlivých webinářů, napoví níže uvedené anotace.

Obce a školství:

- 1) Ústavní vymezení školství a prameny práva (novinky ve školském zákoně)
- 2) Jednotlivé instituty školského zákona (oblast společného vzdělávání, samostatná působnost obce v oblasti školství – obec jako zřizovatel)
- 3) Rozhodování ředitelů škol a školských zařízení (přenesená působnost v oblasti školství)

Obce a stavební zákon:

- 1) Územní plánování
- 2) Stavební uzávěra
- 3) Náhrady za změny v území

Obce a povinnost poskytovat informace:

- 1) Věcná a osobní působnost zákona o svobodném přístupu k informacím (co jsou informace a kdo je musí poskytovat)
- 2) Chráněné informace (co a za jakých podmínek poskytovat nelze)
- 3) Procesní postup při vyřizování žádosti o informace
- 4) Úhrada nákladů spojených s vyřízením žádosti o informace

Obce a veřejné zakázky:

- 1) Obecná ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek s důrazem na správné určení druhu veřejné zakázky a její předpokládané hodnoty (vč. koncesí)
- 2) Veřejné zakázky malého rozsahu a nejzákladnější pravidla vyplývající ze zásad zadávání veřejných zakázek
- 3) Vertikální spolupráce se zaměřením zejména na problematiku určení podílu činnosti prováděné při plnění úkolů svěřených ovládajícím veřejným zadavatelem

Obce a přestupky:

- 1) Odpovědnost za přestupek, přestupkové řízení v prvním stupni a jeho nástrahy
- 2) Obstrukční taktiky v rámci řízení o přestupku

- 3) Aktuální judikatura v oblasti přestupků
- 4) Aktuální problémy řešené Poradním sborem ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání

Termíny jednotlivých webinářů a možnost přihlášení na ně viz webové stránky projektu „Efektivní správa obcí“ www.projekteso.cz v sekci **ON-LINE KURZY**.

*Ing. Jan Slanec
hlavní projektový manažer
Sekce pro projekty a inovativní přístupy*

FINANČNÍ ŘÍZENÍ OBČÍ

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO
SVAZ MĚST A OBČÍ ČESKÉ REPUBLIKY

ESO
efektivní správa obcí

Poslední novinkou projektu ESO je vydání publikace Finanční řízení obcí.

Projekty Svazu měst a obcí ČR

Svaz měst a obcí ČR se aktivně zapojuje do řady projektů, nebo takové projekty připravuje a organizuje. Jen od loňského září jsme podpořili 12 projektů, které většinou podaly naše university (Karlova univerzita, Masarykova univerzita, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, ČVÚT), akademie věd nebo výzkumné ústavy v rámci programu Horizon 2020 a výzvy Technologické agentury ČR. Projekty jsou zaměřeny na řadu problémů, které naše obce a města zajímají, nebo představují příležitost pro jejich rozvoj. Velká část projektů se věnuje ochraně životního prostředí a rozvoji komunitní energetiky (např. hospodaření s dešťovou vodou, zadržování vody v krajině, cirkulární ekonomika), další se zabývají např. úlohou knihoven, budoucností sídlišť či využitím družicových dat pro plánování ve městech a obcích.

Hlavní pozornost ale Svaz věnuje vlastním projektům. Od října loňského roku postupně startují tři velké projekty zaměřené na pří-
mou podporu měst a obcí. Dva z nich jsou zaměřeny na tzv. SMART řešení, ovšem nikoli na plané řečnění o tom, která lavička je či není SMART, ale na skutečné problémy, které prudký technologický rozvoj přináší, nebo na příležitosti, které by mohly obce a města využít. Projekty se tedy budou zabývat např. zajištěním financování takových aktivit, sdílením příkladů dobré praxe, expertní podporou v území a podobnými záležitostmi. Třetí projekt se týká podpory rozvoje lokální ekonomiky, což je téma, které obzvláště teď, kdy se očekává pokles ekonomiky způsobený pandemií, nabývá na důležitosti. Projekty si postupně představíme a začneme tím nejaktuálnějším – projektem OLEK.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt OLEK

Projekt „Zefektivnění služeb veřejné správy v oblasti lokální ekonomiky a rozvoje území“ (zkráceně Obec a lokální ekonomika – OLEK) navazuje na aktivity realizované v oblasti meziobecní spolupráce v projektech „Meziobecní spolupráce – MOS“ (v letech 2013 až 2016) a „Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce – CSS“ (v letech 2016 až 2021), realizované Svazem měst a obcí ČR. OLEK je spolufinancován z prostředků ESF ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Myšlenka zabývat se problematikou „lokální ekonomiky“ se zrodila v průběhu realizace projektu MOS. V té době si zhruba 25 území obcí s rozšířenou působností, zjednodušeně řečeno dobrovolných svazků obcí, vybralo jako volitelné téma právě otázku podpory místní zaměstnanosti. A to bylo závažným popudem k tomu, abychom se na Svazu začali zabývat přípravou příslušného projektu. Ostatně obdobně se tak stalo i u právě končícího projektu CSS. Také zde bylo prvotním impulsem přání starostů mít ve svých DSO pro členské obce společného, tzv. létajícího tajemníka. A tak jsme připravili projekt CSS.

Nyní, po více než 7 letech úmorné a strastiplné práce, máme k dispozici OLEK. Původní představy z roku 2013 byly nesmírně skromné, tři pilotní DSO, finanční objem do 2 milionů korun. Časem, kdy bylo zřejmé, že jde o zásadní téma pro obecní samosprávu včetně možností případného rozšíření kompetencí i pro DSO, se uvažovalo o zapojení zhruba 70 DSO s rozpočtem až 100 milionů korun. Konečný výsledek, silně ovlivněný Svazem nezaviněnými průtahy a v posledních fázích i pandemií covid-19, skončil na více

než 17 milionech korun, které byly Svazu, na základě rozhodnutí hodnotící komise, poskytnuty z OPZ, výzvy 25. Předmětem projektu, opět zjednodušeně a více méně projektovým slovníkem, pak bude vytvoření rámce podpory lokální ekonomiky a územního rozvoje v rámci 10 dobrovolných svazků obcí a jeho pilotní ověření, dojde k vytvoření Rozvojového centra pro lokální ekonomiky, zpracování strategických dokumentů v oblasti lokálních ekonomik, vytvoření metodických podkladů pro rozvoj lokálních ekonomik a zpracování návrhů legislativních změn v oblasti lokálních ekonomik. Jednoduše řečeno, svazovým cílem je, aby obce měly možnost více ovlivňovat podobu a rozvoj místní (lokální) ekonomiky, měly z ní i přímý užitek, stejně pak i občané. Případně, v podobných situacích, které zažíváme v „koronavirové době“, mohly místním podnikatelům, živnostníkům, poskytovat v době krizí bez komplikací přímou a účinnou okamžitou pomoc.

Dodržený oficiální termín zahájení projektu byl 1. října 2020, přičemž podstata projektu, realizace přímo v území, se bude odehrávat od 1. května 2021 do 30. dub-

na 2023. V posledním čtvrtletí roku 2020 došlo k vytvoření zmiňovaného Rozvojového centra pro lokální ekonomiky (jinými slovy ústřední realizační tým), které zajišťuje veškeré nezbytné činnosti související s bezproblémovou realizací celého projektu, veškerých technických a organizačních otázek. Zároveň byl zahájen proces výběru spolupracujících subjektů, došlo k odeslání a uveřejnění oslovovacího dopisu, který obsahoval základní informace o projektu a formě spolupráce, včetně přihlašovacího formuláře. V lednu roku 2021 byl ukončen příjem přihlášek a zároveň byl zahájen členy Rozvojového centra pro lokální ekonomiky proces hodnocení jednotlivých DSO a následný výběr DSO. V souladu s harmonogramem projektu, podle kritérií obsažených ve výzvě k zapojení DSO do projektu, bylo vybráno 10 DSO a v současné době probíhá proces jejich oslovení. Současně probíhají práce na přípravě smluv, které budou v rámci projektu s jednotlivými DSO uzavírány. Seznam vybraných 10 DSO bude zveřejněn bezprostředně poté, co budou uzavřeny mezi Svazem a DSO příslušné smlouvy.

Ing. Dan Jiránek, Jaromír Jech

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2800 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na **www.poradnaproobce.cz** nebo na stránkách Svazu **www.smocr.cz**. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a záměrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Je nutné odpovídat na stížnost podanou na e-mailovou adresu starosty? Pokud ano, lze odpovědět na stížnost také e-mailem? Jaké náležitosti musí mít stížnost i odpověď a do jaké doby je třeba odpovědět?

Jedná-li se o neformální podání, které lze podřadit pod pojem „návrh, připomínka, podnět“ směřující k výkonu samostatné působnosti obce, je pravdou, že zákon o obcích požadavky na formu tohoto podání nestanovuje. Zákon nestanoví ani formu vyřízení takového podání, domníváme se tedy, že je možné na e-mail reagovat rovněž e-mailem. Podání by mělo být vyřízeno bez zbytečného odkladu, nejpozději do 60 dnů, resp. do 90 dnů, spadá-li věc do působnosti zastupitelstva.

Tentýž závěr ohledně akceptace podání se pak použije i v případě stížnosti ve smyslu správního řádu, striktně vzato by však mělo následně dojít k potvrzení tohoto podání do 5 dnů ode dne jeho podání, máme však za to, že v případě stížnosti podle správního řádu není třeba na tomto požadavku nutně trvat a lze stížnost podanou e-mailem, je-li podepsána a plyne-li z ní, kdo jí činí, akceptovat. Na doručování případného vyrozumění o vyřízení stížnosti se pak budou vztahovat ustanovení správního řádu, doručováno by tedy mělo být stejně jako ve správních řízeních, tj. nikoliv e-mailem, pokud o to stěžovatel výslovně nepožádá. I lhůta pro vyřízení stížnosti podle správního řádu činí 60 dnů.

Obec má dlouhodobý zájem koupit pozemek soukromého vlastníka. Jedná se o pole, které je dle územního plánu určené k zastavbě, obec chce v této lokalitě rozšířit areál sportoviště, které s pozemkem sousedí, vybudovat lepší přístupovou cestu ke stávajícímu fotbalovému hřišti a postavit multifunkční hřiště pro veřejnost. Majitelka dlouho nechtěla pozemek prodat, nyní si to konečně rozmyslela. Jak postupovat, pokud jeden ze zastupitelů začne jednat s majitelkou o prodeji pozemku do svého vlastnictví pro své vlastní soukromé zájmy?

Právní řád nedává obci v podstatě žádné možnosti, jakým způsobem vůči tomuto jednání člena zastupitelstva postupovat. Pokud by nabídka tohoto člena zastupitelstva byla pro vlastníka pozemku příznivější a nakonec došlo k prodeji této nemovitosti jemu, obáváme se, že v obecné rovině nelze z takového jednání vyvozovat právní odpovědnost. Druhou rovinou je však odpovědnost morální či politická, kdy se teoreticky může jednat i o porušení slibu člena zastupitelstva.

Pravděpodobně 3 nebo 4 kluci ve věku 13 až 15 let posprejovali vesnici, ploty, dlažbu, značky, autobusové zastávky... Obec se obrátila na pojišťovnu, škoda obce je zhruba 15 tisíc (za odstranění) a odhadují, že u občanů obce to bude zhruba totéž. Vyšetřuje to policie a většina viníků již byla na výsledku. Rád bych řešil škodu za celou obec, tedy cca škodu za 30 tisíc Kč, a zastavil vyšetřování a i další případný trestný postih pro rodiče viníků. Předpokládám, že bych rodiče viníků pozval na obecní úřad a domluvil se s nimi,

že posprejování odstraní, nebo uhradí služby firmy, kterou k odstranění použijeme. Jak správně postupovat?

Pokud již bylo zahájeno trestní řízení, nelze jej zastavit prostým zpětvzetím trestního oznámení či jiným úkonem poškozeného. Je samozřejmě možné mimo trestní řízení s rodiči dětí usilovat o smírné vyřešení situace, pokud k tomu budou svolní i ostatní poškození, je samozřejmě možné, aby jejich jménem jednala obec. Domluva je samozřejmě možná, to však neznamená, že to povede k zastavení úkonů v trestním řízení. Obecně však může být pro výsledek trestního řízení příznivé, pokud pachatelé, resp. jejich rodiče, projeví snahu odstranit a napravit způsobenou škodu, to může vést např. k odstoupení od trestního stíhání. O případné nápravě škody je pak vhodné informovat orgány činné v trestním řízení (státního zástupce nebo policejní orgán).

Zastupitelstvo plánuje přestěhovat sídlo OÚ. Starosta a zaměstnanci OÚ s tímto návrhem nesouhlasí vzhledem k nepraktickému a nevhodnému upořádání prostor pro chod úřadu. Kdo má v tomto případě rozhodující pravomoc?

Zákon o obcích tuto pravomoc nesvěřuje žádnému orgánu obce, jedná se tedy z našeho pohledu, odhlédneme-li od majetkoprávní stránky věci, o tzv. zbytkovou pravomoc, která náleží radě obce, respektive starostovi v obcích, kde není rada volena, zastupitelstvo obce si ovšem tuto pravomoc může vyhradit. S ohledem na význam případného přestěhování sídla obecního úřadu lze doporučit, aby se jednalo o kolektivní rozhodnutí, ideálně tedy prostřednictvím zastupitelstva obce. Pokud si však zastupitelstvo obce tuto pravomoc nevyhradí, náleží rozhodnutí radě obce, resp. starostovi obce.

Je obec povinna zajistit nájemci objektu k bydlení, rodinného domu, náhradní bydlení v případě, že tento rodinný dům se stane vzhledem k jeho stáří a stavebně technickému stavu nezpůsobilým k užívání?

Pakliže je obec vlastníkem této nemovitosti, je povinna coby vlastník zajistit, aby pronajímaná nemovitost byla vyhovující podmínkám bydlení. V takovém případě by obec rovněž byla povinna o uvedenou nemovitost pečovat a udržovat ji v souladu s občanskoprávní zásadou, že vlastnictví zavazuje. V případě, kdy by obec vystupovala v roli pronajímatele nemovitosti, měla by povinnost o tuto nemovitost pečovat a zajišťovat, aby tato nemovitost byla udržována v technicky způsobilém stavu bydlení v souladu s kolaudačním souhlasem. Nutno však doplnit, že vlastník nemovitosti není povinen uspokojovat specifické potřeby nájemce (pakliže uvedené nevyplývá z uzavřené smlouvy). Pokud nájemce např. vyžaduje bezbariérovou úpravu nemovitosti, obec není povinna této žádosti nájemce vyhovět (pakliže si tak sama nestanoví v nájemní smlouvě). V případě, že se jedná o nemovitost ve vlastnictví třetí osoby (nejedná se tedy o nemovitost ve vlastnictví obce), obec žádnou povinnost zajistit náhradní bydlení tomuto nájemci nemá.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

Připomínkujeme

V lednu 2021 jsme připomínkovali především:

Aktualizace Souhrnného akčního plánu Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2021

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Svaz uplatnil požadavek na rozšíření v oblasti demolicí, a to i na objekty občanské vybavenosti, např. školy a další obdobné. Současně aktualizoval tabulku Přehled staveb vyvádějících tranzitní dopravu z obydlené zástavby ve vlastnictví státu na území Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje, která obsahovala neaktuální data.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 14/2005, o předškolním vzdělávání, a vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Svaz uplatnil k návrhu doporučující připomínky. Upozornil mimo jiné na nedostatečnou hodinovou dotaci v MŠ na jazykovou přípravu. Právě povinný ročník předškolní výuky je příležitostí k intenzivní přípravě žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ) pro nástup do základního školství.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Jedná se o implementaci evropské směrnice. Svaz upozornil, že ve většině bytových domů ve vlastnictví měst a obcí jsou již instalována dálkově odečitatelná měřidla (např. značek Siemens, Apator Metra atd.), která jsou schopna plnit požadavky dle návrhu zákona, avšak po dodání příslušné technologie (do domu). Svaz v této souvislosti požádal, aby byl materiál doplněn o stanovení lhůty pro aplikaci implementovaných ustanovení směrnice. Svaz požaduje vyjasnění způsobu informování konečných uživatelů. Nově zaváděné služby budou znamenat další náklady, které bude nutné sanovat. Svaz požaduje, aby byla doplněna důvodová zpráva a případně připraven metodický pokyn gestorem této úpravy, jak mají města a obce jako pronajímatelé postupovat, aby jejich postup byl plně v souladu jak s navrhovanou novou právní úpravou, tak s péčí řádného hospodáře.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Předkládá Ministerstvo dopravy, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz konstatoval, že velké množství silnic II. a III. třídy bohužel již dnes nemá parametry nově předepsané návrhem zákona. Vystává tak otázka, zda bude smět správce komunikace takovou silnici opravit/rekonstruovat, když neprojde bezpečnostním auditem. Navíc, pokud audit vydá doporučení, určí podmínky pro rekonstrukci, například rozšíření vozovky, je třeba řešit otázku, zda bude správce schopen tomuto požadavku vyhovět. Na takový úkon často navazují další fáze v podobě výkupu pozemků či průtahů zástavbou. Svaz doporučil zvážit znění těchto ustanovení s ohledem na obce i vyšší územně samosprávné celky, kdy plnění daných ustanovení by v mnoha případech vedlo k neúměrnému protahování procesu rekonstrukce a výstavby a v neposlední řadě by jistě šlo k prodražování takových rekonstrukcí či výstavby silnic.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh vyhlášky, kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti se stanovením oborů vzdělání, ve kterých lze získat střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou
- Zpráva o vyhodnocení plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 269/2015 Sb., o rozúčtování nákladů na vytápění a společnou přípravu teplé vody pro dům
- Návrh vyhlášky o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování
- Strategie romské integrace 2021–2030
- Návrh nařízení vlády o jednoznačném označení identifikujícím subjekt převádějící palnou zbraň na trvalé civilní použití
- Návrh vyhlášky o lesní hospodářské evidenci
- Návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky
- Zpráva o životním prostředí České republiky 2019

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Územní plánování:

ochrana zemědělského půdního fondu; odůvodnění stanoviska

Pokud orgán ochrany zemědělského půdního fondu udělil souhlasné stanovisko s nezemědělským využitím pozemků podle návrhu územního plánu [§ 5 odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve spojení s § 4 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu], je třeba důvody uvedené v návrhu územního plánu (či v jeho odůvodnění) považovat za důvody stanoviska orgánu ochrany zemědělského půdního fondu. Takové stanovisko, byť samo žádné další důvody neuvádí, není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2020, čj. 43 A 15/2019-38)

Pomoc v hmotné nouzi:

započítání příspěvku na péči do životního a existenčního minima; důkazní břemeno

I. Příjem plynoucí osobě nepatřící do okruhu společně posuzovaných osob podle § 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona upravujícího sociální služby, je započitatelným příjmem podle § 7 odst. 2 písm. h) zák. č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu [nikoliv podle § 7 odst. 2 písm. m) tohoto zákona], a nelze jej bez dalšího ztotožňovat s částkou příspěvku na péči vypláceného osobě, jíž je péče poskytována. Pro účely započtení lze od něj odečíst výdaje na dosažení, zajištění a udržení právě takových příjmů, tedy jakékoliv výdaje, jež umožňují poskytovateli péče nabyt či uchovat si postavení osoby, které je z důvodu této péče poskytován příjem.

II. Skutečnost, že je osoba evidována jako osoba poskytující osobní péči osobě pobírající příspěvek na péči, bez dalšího neznamená, že pečující osoba dosahuje z důvodu takto poskytované péče příjmu ve výši příspěvku na péči vypláceného opečovávané osobě.

III. To, že žadatel o dávku příspěvku na živobytí má vyšší příjmy, než tvrdí, je povinen prokazovat úřad práce, zatímco důkazní břemeno k otázce vynaložení výdajů a jejich souvislosti s dosažením, zajištěním a udržením příjmů z důvodu poskytované péče nese žadatel o takový příspěvek.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 7. 2020, čj. 49 Ad 26/2019-18)

Rízení před správním orgánem:

přerušení řízení; lhůta pro vydání rozhodnutí o opatření proti nečinnosti

Přerušením řízení se nestaví lhůta, ve které je nadřízený správní orgán povinen rozhodnout o žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Pokud v den podání žaloby na ochranu proti nečinnosti tato lhůta již uplynula a nadřízený správní orgán o žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti dosud nerozhodl, je bezvýsledně vyčerpán prostředek k ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 věty první s. ř. s., a to bez ohledu na to, zda je řízení, ve kterém k tvrzené nečinnosti dochází, přerušeno.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2020, čj. 1 As 200/2020-31)

Územní samospráva:

nezařazení bodu do návrhu programu zasedání zastupitelstva není nezákonným zásahem vůči zastupiteli

Právo člena zastupitelstva městské části hlavního města Prahy předkládat zastupitelstvu městské části návrhy na projednání [§ 51 odst. 2 písm. a) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze] není veřejným subjektivním právem fyzické osoby, kterému by měla být poskytnuta ochrana ve správním soudnictví. Člen zastupitelstva se proto nemůže bránit proti postupu rady městské části hlavního města Prahy, která nezařadila jím navrhované body na program jednání zastupitelstva, žalobou na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. Nezařazení bodu do návrhu programu zasedání zastupitelstva totiž nepředstavuje vrchnostenský akt namířený vůči členu zastupitelstva coby adresátovi veřejné správy, nýbrž se jedná o vztah mezi

jednotlivými orgány téže samosprávy městské části, tj. radou, zastupitelstvem a jeho členem, při sestavování a schvalování programu jednání zastupitelstva.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, čj. 1 As 193/2020-32)

Územní plánování:

rozsah soudního přezkumu

Je-li v územním plánu určitá plocha označena jako stabilizovaná [zachycující neměnný současný stav a způsob využití dané plochy ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 500/2006 Sb.] a vlastník pozemku nepodal proti návrhu územního plánu námitky, soudní přezkum územního plánu v části týkající se jeho pozemku se v takovém případě omezí na kontrolu toho, zda se pořizovatel územního plánu neodchýlil od územně analytických podkladů, případně dalších závazných podkladů (§ 25 a 47 odst. 1 a 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) a zda určení stabilizované plochy v územním plánu není ve zcela zjevném a příkrém rozporu s realitou (se skutkovým stavem, neboť i při územně plánovací činnosti se uplatní zásada materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu). K tomu musí snést důkazy navrhovatel, chce-li závěr o stávajícím užívání sporného pozemku před soudem vyvrátit.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2020, čj. 6 As 151/2019-53)

Správní řízení:

důsledky derogačního nálezu

Ústavního soudu v oblasti střetu zájmů

Závěr Ústavního soudu o protiústavnosti úpravy zpřístupňování oznámení v centrálním registru oznámení v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 38/17, brání tomu, aby správní orgány sankcionovaly porušení povinnosti podat oznámení podle § 23 odst. 1 písm. f) zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, a to i v době před nabytím vykonatelnosti tohoto nálezu.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, čj. 9 As 173/2020-32)

Zdroj:

Sbírka rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu

Neboť jsme vám, našim čtenářkám a čtenářům, v loňském roce a v prvním čísle toho letošního představili již všechny naše komise Předsednictva Svazu, jsou na řadě pracovní skupiny. Pracovní skupiny jsou poradními a iniciativními orgány Předsednictva Svazu. V současnosti jsou zřízeny tři pracovní skupiny, a to Pracovní skupina obcí II. typu, Pracovní skupina pověřenců DPO a Pracovní skupina pro kohezní politiku. Činnost všech pracovních skupin je velice intenzivní a různorodá, zaměřená zejména na otázky z praktické činnosti. Jako první si dovolíme představit Pracovní skupinu obcí II. typu.

PRACOVNÍ SKUPINA OBCÍ II. TYPU

Pracovní skupina obcí II. typu se věnuje řešení mnoha otázek, které vyvstávají v přímé souvislosti s činností těchto obcí, a to až už v přenesené, tak samostatné působnosti. Příkladem se jedná o otázky a problémy spojené se stavebními úřady a stavebním právem vůbec, výstavbou liniových staveb či zejména nyní aktuální problémy v oblasti odpadového hospodářství a třídění odpadů. Pokud bychom hlavní činnost pracovní skupiny zjednodušeně vyjádřili, věnuje se tomu, co obce II. typu nejvíce pálí v aplikační praxi.

Předseda

Předsedou Pracovní skupiny obcí II. typu je **Ing. Miroslav Uchytíl**, starosta města Chlumec nad Cidlinou. Má letité zkušenosti nejen v komunální politice na úrovni obecní, ale i na úrovni krajské. Z jeho podnětu jsou organizována pravidelná zasedání nejméně 4x ročně s tím, že v případě potřeby jsou svolávána mimořádná zasedání pracovní skupiny k aktuálním otázkám či problémům. V posledních měsících jsou s ohledem na současnou situaci zasedání organizována on-line. Pracovní skupina v mnoha ohledech přispívá svými podněty k různým komisím.

Garant

Garantem komise je v Kanceláři Svazu **Mgr. Alena Klimtová**.

Vzděláním je právnickou, a proto přináší do jednání pracovní skupiny zejména věcný pohled na řešení problémy z legislativní stránky. Její hlavní náplní je jak činnost administrativní, tak činnost odborná. Je jakýmsi spojovacím článkem mezi dalšími orgány Svazu, členy Svazu, členy pracovní skupiny a případně i jinými komisemi.

Členové s hlasovacím právem

Pracovní skupiny jsou dle Stanov Svazu poradním a iniciativním orgánem, jejichž složení není natolik striktní co do členů s hlasovacím právem oproti komisím.

Ing. Miroslav Uchytíl
starosta města Chlumec nad Cidlinou
Pavel Bezděk
starosta města Skuteč
Mgr. Bc. Alexandr Horák
starosta města Staňkov
Ing. Vladislav Hynk
starosta obce Třešť
Lumír Kadlec
starosta města Bezručice
Jan Löffelmann
zastupitel města Kdyně

Ing. Hana Masáková, MBA
starostka města Kopidlno
Ing. Jiří Němec
zastupitel města Třebachovice pod Orebem
Ing. Ivan Pfaur
místostarosta města Kamenice nad Lipou
Patrik Pizinger
starosta města Chodov
Mgr. Luděk Soukup
místostarosta města Chodov
RNDr. Ladislav Sýkora
místostarosta města Veselí nad Lužicí
Ing. Pavel Šubr
starosta města Lázně Bělohrad
Mgr. Jaroslav Větrovský
starosta města Mladá Vožice

Krátce k současné činnosti

Pracovní skupina obcí II. typu se v poslední době věnuje intenzivně dvěma základním otázkám: za prvé rekodifikaci stavebního práva a zachování stavebních úřadů v obcích II. typu a za druhé odpadovému hospodářství. Tato témata rezonují zejména v posledním kalendářním roce každým zasedáním. Dokonce se podařilo uskutečnit setkání i s některými představiteli státní správy, kteří jsou gestory pro dané oblasti. Příkladem lze uvést zástupce z řad Ministerstva životního prostředí či Ministerstva pro místní rozvoj. Mezi další záležitosti, jež jsou intenzivně řešeny v rámci pracovní skupiny, patří například otázka místních komunikací a parkovacích stání v původní zástavbě, otázky z oblasti školství, kdy jsou řešeny i podněty směrem ke Školské komisi, či otázky z oblasti sociální a zdravotnictví se závěry směrem ke Komisi pro sociální věci a zdravotnictví.

Činnost Pracovní skupiny obcí II. typu je zejména iniciační směrem k dalším orgánům Svazu. S ohledem na složení členů skupiny se jedná o podněty, které mají svůj podklad v praxi a úskalích, jimiž je právě praxe na obcích mnohdy provázána. Dlužno na závěr dodat, že ohniskem činnosti pracovní skupiny jsou praktické problémy a poznatky jak z výkonu samostatné působnosti, ale i přenesené působnosti, což poskytuje výjimečnou platformu v případě připomínkování právních předpisů či různých iniciativních návrhů směrem k Předsednictvu Svazu.

Chlumec nad Cidlinou

Zdroj: www.chlumecnc.cz

**Komise pro informatiku,
21. ledna 2021, on-line**

Komise pro informatiku zasedala shodně jako v předchozích termínech on-line. Hlavními body programu byly otázky spojené s digitalizací stavebního řízení, informační koncepce malých obcí a plnění akčního plánu v předchozím roce spolu s nastavením priorit Svazu v oblasti informatiky v dalších obdobích. Komise se jednoznačně shodla, že informovanost měst a obcí ve vztahu k digitalizaci stavebního řízení a konkrétní jak technické, tak i finanční požadavky v tomto směru nejsou známé a je třeba se obrátit na příslušné gestory pro tuto oblast. Členové komise dlouze diskutovali o informační koncepci malých obcí a jejím nastavení ve vztahu ke specifickým jednotlivých obcí. Snaží se najít řešení pro co nejjednodušší nastavení pro obce. Posledním bodem jednání bylo zhodnocení plnění akčního plánu ve vztahu k informatice a nastavení priorit pro další období. Komise došla k závěru, že akční plán plní průběžně v maximální možné míře a v budoucím období je jednoznačně nezbytné se zaměřit na digitalizaci nejen ve veřejné správě.

**Pracovní skupina obcí II. typu,
25. ledna 2021, on-line**

On-line zasedání Pracovní skupiny obcí II. typu bylo zaměřeno výlučně na zhodnocení plnění akčního plánu a nastavení priorit v dalším období. V rámci jednání byl jednoznačně vysloven závěr, že mezi základní cíle musí mimo jiné stále patřit zachování přístupu k veřejné správě občanovi co nejbližší a maximální možné snižování byrokratické zátěže. Plnění akčního plánu, byť na omezené možnosti v předchozím roce, bylo zhodnoceno jako nadprůměrné zejména s ohledem k iniciativě v oblasti odpadového hospodářství a otázkách rekodifikace stavebního práva. Bohužel negativně byla pracovní skupinou hodnocena současná neujas-

něná situace v oblasti rekodifikace stavebního práva, která vede k nejistotě v městech a obcích, navíc pospolu s otázkou finanční a epidemiologickou. Závěrem byly nastaveny termíny řádných zasedání pracovní skupiny pro celý rok 2021.

**Regionální komise,
29. ledna 2021, on-line**

První bodem jednání bylo nastavení podmínek národních dotačních titulů. Zdůrazněn byl dlouhodobý požadavek Svazu na jednotnou metodiku hodnocení, kofinancování, celkovou srozumitelnost v informování a požadavcích. K tématu se rozvinula širší diskuse a Kancelář byla požádána o shrnutí vyslovených argumentů. Připraví tedy body, které budou zaslány členům komise k připomínkám a následně budou předány příslušným ministrům, a dále podnikne kroky k přípravě jednání s AK ČR. Dále byly projednávány priority sekce na období let 2021 a 2022 a jednalo se o ustavení Pracovní skupiny Svazu pro udržitelný rozvoj, který nabývá na významu a v budoucnu budou podporovány zejména takové aktivity, které jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje. Pracovní skupina by měla přímou vazbu do území a její členové by do činnosti přenášeli své zkušenosti z praxe. Dále si členové komise vyslechli novinky z odpadové legislativy (viz INS č. 1/2021) a informace o přípravě programového období 2021–2027 a k návrhům nových programů a iniciativ na úrovni ČR a EU (*i o těchto tématech průběžně informujeme na stránkách INS*). V diskusi pak zaznělo, že i přes dosavadní velmi aktivní zapojení Svazu do různých platform při vyjednávání (zejména v případě Národního plánu obnovy) není k dispozici odpovídající zpětná vazba či vypořádání vznesených připomínek. Regionální komise podporuje snahy Pracovní skupiny pro kohezní politiku i dalších platform Svazu o intenzivní zapojení do vyjednávání a příprav Národního plánu obnovy a dalších programů relevantních pro samosprávu.

oznámení**ÚOHS rozšiřuje své aktivity v oblasti zadávání veřejných zakázek – jak na to?**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozšiřuje své aktivity týkající se osvětové činnosti v oblasti zadávání veřejných zakázek. Ve čtvrtek **18. března 2021** Úřad uspořádá tzv. metodický den na téma „**Vymezení předmětu veřejné zakázky, a to i při zohlednění nově stanovené základní zásady v § 6 odst. 4 ZZVZ a požadavků na kvalifikovanost dodavatelů**“. Dotazy k prvnímu metodickému dni je již možno posílat. Metodické dny Úřad plánuje pořádat přibližně každé dva měsíce. Bude se jednat o různé formy metodických setkání určených ze-

jména pro zadavatele a dodavatele. Každý metodický den bude zaměřen na specifické téma, jež bude určeno zejména v souvislosti se změnami legislativy nebo na základě zkušeností z rozhodovací praxe. V dopolední části prvního metodického dne dojde ke shrnutí problematiky ze strany expertů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, zástupců Ministerstva pro místní rozvoj a případně i jiných relevantních subjektů. Odpolední část by pak měla být více interaktivní a vyhrazena odpovědím na konkrétní dotazy, které mohou zájemci zasílat již nyní

(nejlépe pak do 7. 3. 2021). Pro příjem dotazů je zřízena zvláštní e-mailová adresa: **metodickydenvz1@uohs.cz**.

Metodickým dnům bude věnována zvláštní internetová stránka na webu ÚOHS, na níž budou zveřejňovány aktuality a změny týkající se těchto školení. Na stránce budou rovněž zveřejněny odpovědi na položené dotazy, takže budou všem dostupné i po konání akce. Informace o konkrétní technické platformě, na níž se on-line seminář uskuteční, a o způsobu registrace budou Úřadem oznámeny co nejdříve.

Výzva programu Brownfieldy vyhlášena

Státní fond podpory investic (SFPI) zveřejnil 1. února výzvy pro příjem žádostí o podporu revitalizace brownfieldů pro jiné než hospodářské využití. Žádosti je možné podávat **od 1. března do 30. dubna 2021**. Program Brownfieldy navazuje na dotační titul, který vyhlášovalo Ministerstvo pro místní rozvoj v letech 2019 a 2020. Cílem

programu je umožnit přeměnu degradovaného a nevyužívaného území ve vlastnictví obcí a krajů na území, které bude sloužit účelům občanské vybavenosti. Na těchto územích může vzniknout veřejně přístupný park nebo zařízení či stavba pro vzdělávání, sport, kulturu atd. Podpora bude poskytována kombinací dotace a bezúročného úvě-

ru na základě vládou schválené Strategie regionálního rozvoje 21+. Maximální výše poskytnuté podpory je 50 mil. Kč a žadatelé budou moci v rámci předkládaného projektu také nemovitost vykoupit. Všechny potřebné informace k vyhlášenému programu, včetně kontaktů pro možnosti konzultací, naleznete na webu SFPI.

Ohlédnutí za uplynulým ročníkem výzkumu Město pro byznys. Uspěly Pardubice, Prostějov a Hradec Králové

Srovnávací výzkum Město pro byznys již dvanáctým rokem hodnotí podnikatelský potenciál měst a obcí v České republice. Detailnímu zkoumání jsou podrobena všechna města a obce s rozšířenou působností. Analytici agentury Datank, která za výzkumem stojí po datové stránce, dělí své hodnocení do dvou hlavních kategorií – podnikatelské prostředí a přístup veřejné správy. Pořadí vyhodnocuje za jednotlivé kraje a také za celou republiku. V rámci výzkumu jsou shrnuty všechny důležité informace a statistická data, která dále rozvíjejí diskuzi o vývoji podnikatelského prostředí v ČR.

V loňském roce analytici zaměřili ještě větší pozornost na kategorii přístup veřejné správy, kterou mohou radnice svými aktivitami přímo ovlivnit. Zařazeno bylo dotazníkové šetření mezi podnikateli, jak jsou spokojeni se službami radnic v jednotlivých oblastech, a také dotazník zjišťující, jaké aktivity radnice vyvíjejí směrem k podnikatelům, ale nejen k nim. Cílem bylo více zohlednit fakt, že Město pro byznys musí být také místem, kde se dobře žije nejen podnikatelům, ale i jejich rodinným příslušníkům a jejich zákazníků. Vyhlásovatel výzkumu je týdeník Ekonom, partnerem Stavební skupina EUROVIA CS. Regionální vítězové jsou vyhlášováni na krajských setkáních Svazu měst a obcí.

V celorepublikově vítězných Pardubicích je velmi vysoký podíl firem, město z podnikatelského pohledu těží z výborné dopravní dostupnosti. Výrazně se tu rozvíjí bytová výstavba, je zde vysoký počet studentů a učňů v odborném vzdělávání. Adekvátně tomu věnuje radnice nadprůměrný podíl výdajů na rozvoj bydlení a bytové hospodářství, na vzdělávání, stejně jako na veřej-

nou dopravu. Podnikatelům radnice nabízí vysoký rozsah úředních hodin a může se pyšnit skvělým výsledkem v testu elektronické komunikace. Město se podílí na financování provozu Pardubického podnikatelského inkubátoru, jehož cílem je podpora začínajících firem, s cílem umožnit jim minimalizaci vstupních nákladů. Pardubice každoročně investují do rozvoje infra-

struktury v průmyslových zónách, v současnosti připravuje projekt výstavby centra technického a přírodovědného vzdělávání. Centrální polytechnické dílny budou mít za úkol podpořit u dětí přirozený zájem o techniku a přírodu, odbourat negativní postoje k technickým předmětům, fyzice, matematice a chemii a lépe ukázat jejich praktické využití.

1. Pardubice - Martin Charvát a Radim Jelínek

„Já za ocenění děkuji a myslím si, že je to práce jak celé radnice, tak i politického vedení, že se dlouhodobě snažíme vycházet vstříc rozvoji města. Když jsem přicházel do své funkce, tak jsem vnímal Pardubice jako mladé, dynamické město, které už po druhé světové válce nastartovalo obrovský rozvoj, a jsem rád, že právě na odkaz této historie můžeme navázat a že výsledky, které děláme, se projevují i ve statistických datech. Shodou okolností jsem podepsal jednu z významných investic, což jsou Centrální polytechnické dílny, kde bychom měli podpořit vzdělávání v té oblasti, kde jsme silní, to znamená v technice,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát.

Stříbrný Prostějov těží především z vysokého podílu firem a dopravní dostupnosti, a to díky přímému napojení na dálniční síť a také velmi nízké nezaměstnanosti. O tom, že radnice dobře hospodaří, svědčí velmi nízký podíl nákladů na dluhovou službu. Pyšnit se může také webovými stránkami, které jsou z pohledu podnikatele velmi kvalitní co do obsahu i přehlednosti informací, které zde můžou pro rozvoj svého podnikání i pro komunikaci s veřejnou správou nalézt.

„My si toho velice vážíme, dlouhodobě se držíme na předních příčkách. Ukazuje to

2. Prostějov - František Jura a Jiří Pospíšil

na kvalitu naší práce, ať už se jedná o pracovní trh, přívětivost úřadu nebo o podporu podnikatelského prostředí. Na jaře jsme, jako jedno z prvních měst, poskytli pomoc podnikatelům ve formě dotací, neustálý

kontakt probíhá i nyní. Pomáhali jsme firmám i se sháněním dezinfekčních prostředků, chováme se tak, aby podnikatelé u nás rádi zůstávali. Poděkování patří všem, kteří se na tom jakýmkoli způsobem zasloužili,

včetně minulých vedení města, protože ten trend je dlouhodobý. Je před námi laťka nastavená vysoko a my musíme v tom trendu pokračovat," vyjádřil se primátor Prostějova František Jura.

Bronzový Hradec Králové se může pochlubit vysokým podílem malých a středních firem. Velmi kvalitních výsledků dosahuje v přístupu veřejné správy. Má kvalitní webové stránky z pohledu podnikatele, velmi dobře dopadl i v testu elektronické komunikace, která je ověřována fiktivními podnikatelskými dotazy. Magistrát rovněž vynakládá vysoký podíl finančních prostředků na oblast vzdělávání, kulturu a sport, což zvyšuje atraktivnost města. Primátor Hradce Králové Alexandr Hrabálek k dosaženému úspěchu poznamenal:

3. Hradec Králové - Alexandr Hrabálek

„Jsem tím neobyčejně potěšen, protože naše město se snaží podporovat malé podni-

katele, podporujeme kulturu a vysoké školy, takže jsem rád, že to přináší ovoce. Podnikatelský život především malých podnikatelů je v současné době prakticky ochromený. Naše město přijalo program Antivirus 2, ve kterém se budeme snažit podnikatelům pomoci, i když samozřejmě nejsme schopni zachránit jejich živnosti, ale snažíme se, co je v našich silách. A věřím tomu, že to některým pomůže, protože naše jarní pomoc Antivirus 1 byla podnikateli velmi dobře hodnocena.“

Připravil David Pavlát
Město pro byznys

Proč srovnávací výzkum podporuje Svaz?

„Srovnávací výzkum Město pro byznys pomáhá samosprávám na základě sdílení zkušeností orientovat se v podnikatelském prostředí. Veřejnost na základě sestaveného žebříčku nejlepších měst s největším podnikatelským potenciálem zase může hodnotit práci svých zastupitelů. Sdílení dobré praxe a předávání zkušeností z jiných regionů jsou možnosti, které výzkum Město pro byznys samosprávám nabízí, a to je také důvod, proč ho Svaz měst a obcí podporuje,“ zdůvodnil podporu Města pro byznys předseda Svazu měst a obcí František Lukl.

Z on-line debaty konané u příležitosti vyhlášení výsledků

U příležitosti loňského finálního vyhlášení výsledků srovnávacího výzkumu Město pro byznys uskutečnila on-line debata na téma Perspektivy vodní dopravy v ČR. Hlavními řečníky byli Jan Skalický ze společnosti Vodní cesty a Jan Hradecký z Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity.

CELKOVÉ POŘADÍ – MĚSTO PRO BYZNYS 2019

1. Pardubice
2. Prostějov
3. Hradec Králové
4. Třinec
5. Plzeň
6. Ostrava
7. Humpolec
8. Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
9. Jablonec nad Nisou
10. Žďár nad Sázavou
11. Brno
12. Pelhřimov
13. Havlíčkův Brod
14. Frýdek-Místek
15. Jihlava

Do diskuse se on-line zapojili také zástupci měst, která se ve výzkumu Město pro byznys umístila na stupních vítězů, a to Karel Vít, vedoucí odboru rozvoje města, Magistrát města Hradec Králové, Michael Skalický, předseda představenstva společnosti Přístav Pardubice, a. s., a Jiří Pospíšil, 1. náměstek primátora, statutární město Prostějov. Diskusi je možné zhlédnout na YouTube kanále Město pro byznys.

